

Příloha 1 – Shrnující tabulka rozdílů mezi metodami podpory začínajících učitelů

Shrnující tabulka rozdílů mezi metodami podpory začínajících učitelů (autorka práce, podle Píšová et al., 2011; Lazarová, 2010; Vincejová, 2019; Smetáčková et al., 2021)

	MENTORING	KOUCINK	SUPERVIZE	INTERVIZE	HOSPITACE
Zaměření	<ul style="list-style-type: none"> - podpora jedince - potenciál, profesní rozvoj - příčiny konkrétního výkonu 	<ul style="list-style-type: none"> - podpora jedince - výkon - konkrétní výkon 	<ul style="list-style-type: none"> - důraz na profesní rozvoj, dříve kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> - profesní sdílení - sebereflexe - koordinace činnosti školy 	<ul style="list-style-type: none"> - informativní, současně s důrazem na vzdělávací funkci
Podpora	<ul style="list-style-type: none"> - zkušeného interního odborníka - každodenní 	<ul style="list-style-type: none"> - externí pracovník - odborník v oblasti koučinku 	<ul style="list-style-type: none"> - externí specialista 	<ul style="list-style-type: none"> - interní - v rámci učitelského sboru - absence supervizora 	<ul style="list-style-type: none"> - méně častá
Vztah	<ul style="list-style-type: none"> - dynamický, dlouhodobý - předpoklad vývoje směrem k partnerskému 	<ul style="list-style-type: none"> - krátkodobý - asymetrický 	<ul style="list-style-type: none"> - asymetrický 	<ul style="list-style-type: none"> - dynamický, dlouhodobý 	<ul style="list-style-type: none"> - krátkodobý - asymetrický
Přínos	<ul style="list-style-type: none"> - reciproční => pro podporovaného i mentora 	<ul style="list-style-type: none"> - jednostranný => orientovaný na klienta 	<ul style="list-style-type: none"> - jednostranný => orientovaný na klienta 	<ul style="list-style-type: none"> - reciproční 	<ul style="list-style-type: none"> - jednostranný => orientovaný na klienta
Plánování	<ul style="list-style-type: none"> - méně strukturované, podle potřeb podporovaného 	<ul style="list-style-type: none"> - předem plánovaný rozvrh 	<ul style="list-style-type: none"> - předem plánovaný rozvrh 	<ul style="list-style-type: none"> - flexibilní 	<ul style="list-style-type: none"> - předem plánovaný rozvrh

Dopis pro vedení MŠ

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,

jmenuji se Nikola Meryová a v současné době jsem studentkou posledního (2.) ročníku navazujícího magisterského studia Pedagogika předškolního věku na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy. Zpracovávám diplomovou práci na téma „*Fenomén uvádějících učitelů v MŠ*“. V teoretické části se zaměřuji jak na vymezení pojmu uvádějícího učitele a jejich předpoklady, tak na pohled na začínající učitele a adaptační proces. Dále se věnuji různým formám spolupráce začínajících a uvádějících učitelů jako je mentoring, koučink a podobně. V neposlední řadě se soustředím také na legislativní ukotvení a aktuální změny s novelizací zákona o pedagogických pracovnících.

V rámci výzkumné části jsem jako jednu ze svých výzkumných metod zvolila ohniskovou skupinu. Zjednodušeně řečeno se jedná o určitou formu skupinových rozhovorů, které bych realizovala se všemi začínajícími učiteli, které se výzkumu zúčastní a dále se všemi uvádějícími učiteli, které se výzkumu zúčastní. Setkání by měla proběhnout osobně a budou se zaměřovat zejména na sdílení zkušenosti, potřeb a využívaných metod podpory. Přísná kritéria pro výběr učitelů pro výzkum nemám, sama pracuji v MŠ, kde jsou začínající učitelé poměrně rozmanitý pojem, ale myslím si, že o to bude výzkum zajímavější a hlavně přínosnější. Každý učitel je v praxi jinak dlouhou dobu, má jiný pohled, jiný charakter, a právě proto si myslím, že bude ohnisková skupina vhodnější než skupinové nebo dokonce individuální rozhovory. Současně bych ráda realizovala s každou ředitelkou či ředitelem mateřské školy oddělený individuální rozhovor. Ten se bude zaměřovat spíše na teoretická východiska (práce se zákonem, kompetenčními rámci, financování, apod.). Ideální by bylo osobní setkání, ale v případě potřeby či nutnosti je možné je realizovat je i online formou.

Získaná data z ohniskových skupin a rozhovorů pomohou k vypracování mé diplomové práce, jejímž cílem je zjistit způsob, jakým novela zákona o pedagogických pracovnících ovlivnila proces uvádění začínajících učitelů do praxe, a dále zejména jaké metody spolupráce a podpory učitelé preferují a které z nich jsou neefektivnější.

Předem děkuji za zvážení a případnou spolupráci

Bc. Nikola Meryová
Pedagogika předškolního věku, PedF UK

Dopis pro paní učitelky

Vážené paní učitelky,

jmenuji se Nikola Meryová a v současné době jsem studentkou posledního (2.) ročníku navazujícího magisterského studia Pedagogika předškolního věku na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy. Zpracovávám diplomovou práci na téma „*Fenomén uvádějících učitelů v MŠ*“. V teoretické části se zaměřuji jak na vymezení pojmu uvádějícího učitele a jejich předpoklady, tak na pohled na začínající učitele a adaptační proces. Dále se věnuji různým formám spolupráce začínajících a uvádějících učitelů jako je mentoring, koučink a podobně. V neposlední řadě se soustředím také na legislativní ukotvení a aktuální změny s novelizací zákona o pedagogických pracovnících.

V rámci výzkumné části jsem jako jednu ze svých výzkumných metod zvolila ohniskovou skupinu. Zjednodušeně řečeno se jedná o určitou formu skupinových rozhovorů, které bych realizovala se všemi začínajícími učiteli, které se výzkumu zúčastní a dále se všemi uvádějícími učiteli, které se výzkumu zúčastní. Setkání by měla proběhnout osobně a budou se zaměřovat zejména na sdílení zkušenosti, potřeb a využívaných metod podpory.

Získaná data z ohniskových skupin a rozhovorů pomohou k vypracování mé diplomové práce, jejímž cílem je zjistit způsob, jakým novela zákona o pedagogických pracovnících ovlivnila proces uvádění začínajících učitelů do praxe, a dále zejména jaké metody spolupráce a podpory učitelé preferují a které z nich jsou nejefektivnější.

Předem děkuji za zvážení a případnou spolupráci

Bc. Nikola Meryová
Pedagogika předškolního věku, PedF UK

OHNISKOVÁ SKUPINA SE ZAČÍNÁJÍCÍMI UČITELKAMI – TRANSKRIPT

Datum a čas konání ohniskové skupiny: 2. 7. 2024, 17:30

Místo realizace: třída výzkumného místa C

Účastníci: Nikola Meryová – výzkumník (NM), začínající paní učitelky z výzkumného místa A, B a C: Alena (A), Cecílie (C), Evelína (E), Helena (H) a Kristýna (K)

Úvod – žádost o svolení s nahráváním, představení způsobu výzkumu

NM: Začala bych teda informacema o vás. Jestli mi můžete pro začátek povědět, jak dlouho jste v praxi.

A: Já jsem prvním rokem v praxi, ale měla jsem zkušenost s pozicí asistenta pedagoga 3 roky.

C: Já jsem druhý rok, ale první jsem trochu specifickěj v tom, že jsem zůstala na třídě sama po odchodu kolegyně.

K: Já jsem první rok.

H: Já jsem druhý rok.

E: Já jsem druhým rokem v praxi, ale měla jsem to podobně jako v Cecílie, že mi kolegyně odcházela na mateřskou, vlastně ve stejném období jako Cecílie a pak mi teda přišla Denisa vlastně do rozjetýho vlaku (haha)

NM: Děkuju. Zeptám se teď vás, které jste v praxi druhým rokem. Měly jste po celou dobu stejnou uvádějící učitelku?

H: Neměla jsem žádnou učitelku. Mně bylo řečeno až teď na začátku školního roku, kdo je můj uvádějící učitel. Mám pořád tu stejnou kolegyni, ale bylo mi řečeno až tenhle rok, že je to vlastně moje uvádějící učitelka.

NM: Aha, takže jsi to měla taky jako ostatní holky, že ten první rok to nebylo tak oficiální.

H: Oficiální to vlastně začalo bejt až potom, co se zveřejnilo, že od ledna začne platit ten zákon, že máš mít ty 2 roky jako začínající.

NM: A měli jste to hned od začátku školního roku, od září nebo tedy až od toho ledna?

H: Jo, od začátku.

K: My taky od září.

H + A: Taky.

NM: Dobře, děkuji. Jak vlastně probíhalo to navazování vztahu se svojí uvádějící učitelkou? Podařilo se vám ho vytvořit tak, abyste byly schopný spolu spolupracovat, a aby u vás vzbudila pocit, řekla bych, důvěry, že jí můžete věřit, že se na ní můžete spolehnout, obrátit se na ní, když budete potřebovat a tak. Jak dlouho to třeba trvalo?

E: Tak já mám svojí ségru jako zaučující učitelku, takže tam to mám tak jako odjakživa. Ale spíš jako holky to mají dobrý, protože mají svého učitele na třídě, kdežto já jsem měla přes chodbu, protože Denisa vlastně nebyla můj zaučující učitel že jo. Takže vlastně Františka úplně nevěděla, co se nám na tý třídě děje. Takže v tomhle měly holky výhodu, že to mohly se svýma učitelkama právě řešit takhle, že už věděly, jak ta třída pracuje, co tam je potřeba a tak. Takže v tomhle to byla taková nevýhoda.

NM: To muselo být taky vlastně trochu jiný najednou odstoupit z toho rodinného vztahu a mít mezi sebou spíš kolegiální vztah.

E: Tak je pravda, že jsme třeba některý věci řešily i doma a bavily jsme se o tom otevřeně. Je pravda, že jsem nechodila jen za Františkou, ale třeba i za Gabrielou, jako za naší vedoucí vyloženě toho pracoviště a kdykoliv, když byla potřeba, tak jsem se zeptala. Nebo i Štěpánky, že jsem se kolikrát ptala nebo i Dominika byla schopná pomoci, takže mi přijde, že my jsme to braly tak jako, že jsme se nejvíc ptaly jako všech těch učitelek, který jsou dlouho v té praxi. Že vyloženě jsem to nebrala, že bych se měla ptát té svojí učitelky.

A: Mně se třeba změnila kolegyně, prostředí a stejně tak se mi změnily děti. Takže tohle všechno pro mě bylo nové, takže vlastně to bylo takový náročný obecně. Ale mám uvádějí učitelku na třídě, takže vlastně mi to přišlo tak jakoby přirozený, že by mi přišlo hodně nepřirozený se ptát na ty věci někoho ... nechci říct, že jsem se nikdy nezeptala někoho jinýho, když mě něco napadlo, tak jsem se zeptala někoho jinýho, ale je to takový, jak říká Evelína takový přirozený, když toho uvádějí učitele máš na třídě, tak je to takový plynulejší, učíš se to tak víc za pochodu ... nebo spíš prostě v ten moment, co tě to napadne se zeptat, tak prostě nemáš čas se jít zeptat přes tu chodbu, má to ty zádrhele, někde to úplně nefunguje. A myslím si, že na třídě to je vhodný. Že mě moje učitelka tak zapojila, řekla mi, jak to tu chodí, jak to tady bývá a tak.

C: My jsme to třeba měly od začátku hodně na té přátelský vlně, protože jak jsem zůstala na té třídě sama, tak mi Štěpánka ze svého vlastního zájmu chodila pomáhat třeba v době oběda na tu třídu, takže vlastně už tam jsme navázaly to přátelský pouto, a pak jsme spolu teda akorát přeskočily do stejny třídy a vlastně jak jsme na té třídě takový odříznutý od zbytku té budovy, tak vlastně všechno řešíme spolu.

NM: Zeptám se, co pro vás bylo na začátku po nástupu do praxe, nebavím se jen o tomhle roce, ale na úplném začátku, co pro vás bylo nejproblematictější? S čím jste třeba nejvíc bojovaly, co vám nešlo? Jestli to byly nějaké nejasnosti v dokumentech nebo režimu dne, komunikace s rodičema, uspořádání činností a podobně.

H: Pro mě to bylo asi všechno nové, protože bylo to úplně něco jinýho, než když chodí člověk na praxe do té školky, takže potom je ta realita o něčem úplně jiným. Takže ať už to byla administrativa nebo komunikace s rodičema, tak všechno pro mě bylo nové, takže v tu chvíli na to člověk musel nějak reagovat, takže pro mě asi tak ňák všechno, než jsem se do toho dostala, tak to pro mě bylo všechno takový nový.

NM: A v čem vám teda ta vaše paní učitelka dala největší podporu? Co jste řešily nejvíc nebo nejčastěji?

H: Já bych řekla, že ze začátku nejvíc tu komunikaci s rodiči, protože tam na začátku jsme měly jednu takovou maminku, se kterou bylo těžký komunikovat, takže v tom mi určitě hodně pomohla a i v těch administrativních věcech, když bylo potřeba něco vysvětlit.

C: Já jak jsem ten druhý rok v praxi, tak ten první jsem nevěděla, že mám tu uvádějí učitelku a ani vlastně ta uvádějí učitelka alias naše kolegyně nám nepředala tolik těch informací, protože nás brala jako tu kolegyni, ale ne že jsme v tý začínající fázi.

NM: V čem byste teda ocenily, kdyby vám někdo pomohl na začátku?

C: No já bych ocenila právě tu uvádějí učitelku (haha), kterou jsem neměla a ta kolegyně, ke který jsem vlastně nastoupila, tak jakoby pro ní bylo všechno automatický a nenapadlo jí, že všechno je pro mě nový. Takže teď kdybych nastoupila do nový práce, tak bych ocenila nějakou uvádějí učitelku.

K: Ty jo, tos do toho byla docela hozená. My třeba máme vytvořenou metodiku pro začínající učitelky, kde jsou třeba komplet kontakty nebo formuláře a obecný pravidla a tak ...

C: No to by asi pomohlo mít to nějak sepsaný. Takovej balíček pro prvňáčka. (haha)

A: A není to ten adaptační plán, kterej tu vytvářela naše koordinátorka?

C: No to bych mohl, ale ten není hotovej.

E: To by asi měl ale, aby se dalo něčeho chytout. Mě třeba ten první rok zarazilo, jak jsi měla teda ještě Marii, že ti dala udělat tévépéčko (TVP). Já když jsem nastoupila, tak sice jsme se o tom učili ve škole, ale v životě jsem ho netvořila a tohle ... tys na tom měla hned pracovat. Nevím, přišlo mi to takový zarážející no.

C: Jako my jsme na tom pracovaly spolu ...

E: Ale taky jsi tam spoustu věcí dělala jako sama.

C: No protože ona mi přenechávala ty věci, protože věděla, že je těhotná a budu to muset udělat. Ale zase na druhou stranu jsem k tomu přistupovala tak, že si to můžu udělat po svém a ona mi to třeba jenom odkejšovala nebo poradila, co jsem nevěděla, takže já jsem to brala spíš z týchle stránky.

NM: A kdy vy ostatní jste se dostaly k takovým dokumentům?

E: Tak je pravda, že mně to Marie ukazovala hned na začátku. Já jsem tak jako koukala přes rameno, třeba když jsme dělaly tu myšlenkovou mapu, to jsme dělaly společně. Ale jak máš na začátku ty údaje o tý třídě a tak, tak to dělala Marie. Já jsem se k tomu dostala v podstatě až tenhle rok, když jsme ho tvořily s Denisou. To už jsem musela. To už se ale dalo očekávat. Ale nemyslím si, že bych v tomhle měla nějaký odstup časovej.

NM: Jen jsi do toho pomaleji vplula.

E: Přesně tak (haha)

K: Ještě teda kromě těch dokumentů na začátku, tak co mi přijde jako funční jsou takový setkání, který máme s tou mojí učitelkou, kromě nějakých mentorských rozhovorů, tak ještě se scházíme s naší paní ředitelkou, kde se třeba řeší i věci, který samy s tou mojí uvádějí nevyřešíme.

C: To mi přijde dobrý. Takový jako ... transparentní. Že pak když se ti stane nějaká situace, kterou řešíš třeba s rodičema, tak to máš takhle podchycený třeba ze začátku nebo tak.

K: To taky určitě. Spíš tam probíráme konkrétní situace z náslechnů nebo něco i z vlastních zápisů a sebereflexí a tak.

A: To nevím, jestli by mi vyhovovalo hned na začátku takhle. Já jsem zvolila méně invazivní metodu, první rok koukám a učím se. Ale zase ty činnosti a plány jako třeba do TVP vymýšlíme dohromady s Barborou. A evaluaci měsíce sepisuju já. Ale probraly jsme to na

začátku a Barbora to pak dává dohromady. Ale myslím si, že mi to pomohlo v tom, že já neumím úplně pracovat pod tlakem, takže mi tenhle rok pomohl v tom, že jsem třeba tu dokumentaci tak jako odkoukala ... teď teda nechci znít, že nějak haním své bývalé kolegyně, když jsem byla asistentka, ale tam jsem k tomu vlastně vůbec neměla přístup, takže k nějaký tý tvorbě jsem se dostala až teď, když dělám tu evaluaci. Ale bylo fajn, že jsem měla možnost odkoukat. Já jsem pro ty plynulejší rozjezdy, že to nejdřív odkoukáš a pak se do toho pustíš víc. Asi mi to vyhovovalo víc, než kdyby mi moje uvádějící učitelka řekla "A teď musíš prostě udělat tohle"

NM: Skvělé, tak moc děkuji za tyhle vaše zkušenosti ... Už jsme to vlastně načaly, ale chtěla jsem se zeptat, jaké metody podpory ze strany uvádějící učitelky vám byly největším přínosem? Některé už jste zmínily, napadlo by vás ještě něco? ... Mě ještě napadají třeba náslechy u služebně starších kolegyně nebo mentorský rozhovor ... možná vás napadne něco dalšího

A: Mně to bylo tak neoficiálně oznámeno, že mám jeden den přijít dřív, abych se u svého uvádějícího učitele podívala jakoby ... prostě na náslech. Takže pro mě je tady právě jednodušší v tom, že jsme spolu prostě na třídě, takže já prostě přijdu na cédéčko (Pozn. celodenní směna) a podívám se, co Barbora dělá.

C: To podle mě vyplývá z toho, co říkala před tím Evelína, že je něco úplně jiného, když máš tu uvádějící učitelku na třídě a staráte se o tu jednu třídu, než když prostě je v jiné třídě a každá mluvíte o něčem jiným.

E: Já jsem byla u víc kolegyně. A bylo to fajn. Jakože jsem se inspirovala těma činnostma a zkusila jsem to i na ty naše.

A: Já jsem byla taky ještě u jiné kolegyně a moc se mi líbilo, jak s ní zpívá.

K: Já jsem měla teda sama zájem jít se podívat i jinam, ale máme vlastně povinně jít se podívat ke svojí uvádějící učitelce na náslech a pak tak jako nepsaně povinně i k ostatním, ale jako nemusíme ke všem, jen nasbíráš inspiraci, což třeba pro mě bylo hodně důležitý.

E: No přesně, že se inspiroješ něčím.

A: Podle mě je fajn se jít podívat i na jiný uvádějící učitele, než na toho svého přiděleného, protože každý jsme tady individuálně, každý má jinej přístup, každý ti může nabídnout něco jinýho a ty si z toho prostě posbíráš to, co se ti líbí.

NM: A na ty náslechy, na které jste chodily, jak už jste trochu načaly, to bylo z vlastní iniciativy nebo to bylo vyloženě z rozhodnutí vedení?

A: Mně řekly, že si mám vybrat jednu paní učitelku. Nebo že by řekly, že musím, to asi ne, že bych jako měla. Spíš jako doporučení. Ale možná to bylo proto, že jak jsem nebyla jako nová zvenku a byla jsem tady ty 3 roky, tak jsem jich vlastně viděla víc, že mě tak různě šoupaly, když bylo potřeba. Takže to sice nebyly jako oficiální náslechy, ale jako tak jsem to povníkala ...

H: Já jsem teda neměla oficiální náslechy, ale já jsem to měla spíš jako pozorování v rámci bakalářky, takže jsem byla na pozorování u učitelek s rozdílnou dýlkou praxe. A vlastně byla jsem i u své uvádějící učitelky, vlastně kolegyně, a pak ještě u dvou dalších.

NM: Ale to bylo teda z vlastní iniciativy z důvodu té bakalářky.

H: Ano.

NM: A teď, když už oficiálně učíš?

H: Já jí (bakalářku) pořád ještě dělám (haha) Ale jestli si dobře pamatuju, tak mimo to jsem byla ještě u jedné kolegyně, ale to nebyla moje uvádějící učitelka.

NM: Tak děkuju. To jsme se vlastně u těch náslechů docela zastavily. Jak je hodnotíte teda, co se týče přínosu teď do vaší praxe?

A: Já si myslím, že to je přirozený, když se jako podíváš, jak to ten zkušenější pedagog dělá a buď s tím nesouhlasíš, že si řekneš "takhle to dělat nechci, je mi to nesympatický a dělat to nebudu" nebo si řekneš nějaká střední cesta, něco z toho vzejde a nebo si řekneš, že je to dokonalý. A já si myslím, že je to nejučinnější, že když se čistě jedná o program s dětma,

přístup k dětem, nějaký pravidla a tak dál nebo komunikace s rodičema, tak je jako fajn slyšet, jak teda komunikuje s těma rodičema ta zkušenější kolegyně, která už toho vykomunikovala víc než ty, to je jako fajn, že to slyšíš, než když si s tou kolegyní povídáš a ona ti to řekne. Ne, ty to potřebuješ vědět všechno, jakým tónem mluví, jaké je tvoje řeč těla a tak. Takže si myslím, že když to vidíš na živo, tak je to neúčinnější. Na tý praxi se k tomu moc nedostaneš. Samozřejmě je to takovej jako ... vim, že to většina učitelek bude vnímat jako ... no prostě nikomu se nechce jít do jiný třídy o volným čase, chceš se vyspat, chceš si dělat svoje věci, máš svůj osobní život, tak by to mělo být nějak jako ...

NM: Víc to jako zapojit do toho programu?

A: Jojo, protože pak to pro ty učitelky by bylo víc dostupný a víc motivující. Protože mít to takhle jako mimo práci, v jiným kolektivu, vlastně se učit a to ... tak je nepředstavitelný a člověk, kdyby to měl dělat na nějaký pravidelný bázi, tak z toho bude vyčerpanej a otrávenej a stejně se nic nenaučí. Jakmile k tomu přistupuješ, že je to povinnost, tak se z toho nenaučíš skoro nic, protože nemáš tu motivaci. Tak by to mělo bejt víc do toho programu nějak zapojený.

C: Mohli by ti to počítat jako do hodin, třeba 3 hodiny, který bys pak mohla takhle využít.. Motivovalo by tě to asi víc, jít teda někam, kdyby ti to dali jako přesčas a tys pak mohla přijít později do práce nebo takhle.

A: Jo, takhle jsem to myslela. Tos přesně vystihla.

C: Chápu, že to je komplikovaný, že pořád někdo chybí, pořád někde supluješ, pořád máš přesčasy, pak ti je neproplácej, takže si je musíš jako vybírat, tím pádem zas vzniknou někomu dalšímu přesčasy, je to prostě komplikovaný

E: S tím teda souhlasim určitě, že kdyby to takhle bylo, tak bys třeba do toho šla i víc ochotněji.

A: No jasně, jako začínající učitel když se rozkoukáváš, tak i jako ráda jdeš se podívat na tu zkušenou učitelku, která ti ukáže, jak to dělat, ale když už seš třeba dýl, třeba půl roku a už si

najdeš ten svůj styl, tak už tě nic jako vlastně nemotivuje v tom volném čase jít zvidat, co dělá támhleto.

K: A nebo bys i jako chtěla, ale seš už fakt vyřízená.

E: Mě třeba Valerie, jsme se o tom taky bavily, tak mi říkala, že na náslechy chodila, když měla cédččko, tak se domluvily s kolegyní na třídě, že na začátku tý směny se půjdeš podívat do tý jiný třídy jako na náslech a pak teda přijdeš jako až na tu odpolední. Ale jako taky přijdeš a kdyby na to někdo přišel, tak ti to úplně neposvětí že jo.

H: My teda nic takhle nastavenýho ani neoficiálně nemáme.

E: To mi přijde škoda. I třeba proto, že jako víc navážeš ty kontakty. My jsme třeba tady tak jako odřízly od 2. pracoviště a přece jenom, když jsem měla jít k Valerii nebo Idě, tak to prolomilo určitý ledy, protože v té době jsem tady moc lidí neznala.

NM: Dobře, takže můžu z tohohle si vzít to, že náslechy jsou podle vás úplně nejlepší metoda, která vám do začátků pomohla?

K: Mně teda kromě toho nejvíc pomohla nějaká konstruktivní zpětná vazba tý kolegyně, která je s tebou na třídě.

A: Takže jako opačnej náslech, že někdo se přijde podívat na tebe jako?

K: No to úplně ne, prostě jak jsme spolu ve třídě, tak třeba já něco řeším s rodičem a Lucie pak přijde a řekne "Hele, to jsi vyřešila fakt dobře. Jak jsi řekla tohle, tak to se povedlo, ona to pochopila, prostě bylo to super." nebo "Tohle jak jsi vyřešila ten konflikt s dítětem bylo fakt skvělý."

A: Já s tím jako souhlasim, to je fajn, ale nevybočíš z tý třídy vůbec. Ty když máš stejnej názor jako ta tvoje kolegyně, tak se vlastně nenaučíš nic novýho.

K: Jasný, ale jestli nám jde o začátek, to, co je přínosný na začátku, tak tohle třeba pro mě bylo hrozně dobrý. A zároveň nějaká moje sebereflexe. My jsme teda měly pak i mentorský

rozhovory s Lucií, právě pak na základě těch karet a balančních kruhů, tak to mi jako hodně pomohlo dát si to dohromady, že to není úplně blbý ten začátek.

E: To mě napadá, že by mohly ty kartičky vlastně pomoci i tomu uvádějícímu učiteli, že by věděl, na co se soustředit u toho svého učně (haha)

NM: To je zajímavější pohled, protože to vlastně souvisí s tím, jak říkala Cecílie, že některé věci z těch začátků té kolegyni prostě už nedojdou. Napadá vás nějaký nástroj, který vám v těch začátcích chyběl? Co byste ocenily?

A: No, já si myslím, že to k tomu tak trochu patří. Myslím si, že kdyby ses jako začínající učitel v něčem neplácal, tak si tím neprojdeš. Ty si musíš umět trochu pomoci ... nechci říct, že sám, ale musíš se taky trochu naučit se v tom ... Že když tě bude neustále někdo vodit za ručičku, tak si na to zvykneš. Ta učitelka si prostě musí zažít ten pocit, že si musí pomoci sama, ale tak to mám i v životě. Protože když ti to takhle všichni ukážou, tak nebudeš mít šanci najít si ten svůj styl. Mě třeba hodně ovlivnilo to, s kým jsem doposud na té třídě byla a hodně věcí jsem z toho jako přejala. Já neříkám, že to je špatně, ale já vlastně nevím, jestli bych se tím vydala, kdybych to jako ...

E: Právě no, že seš na začátku jako houba. Nasáváš vyloženě ...

A: Jo, jo. Ono to zní, že si to jako protirečí s těma náslechama, že se jako inspiruješ.

E: Ne, jako já to chápu, to je pravda.

A: Ale chtěla jsem tím říct, že je lepší když si tou situací projdeš, něco se z toho máš naučit, máš z toho náskok jako vyjít. Třeba Cecílie jak to měla těžký na začátku, tak tě to jako posílilo, že sis z toho vzala to pozitivní. Možná lepší se s tím poprat hned na začátku, si tím projít, a pak už je to jenom lepší.

K: Ale zároveň riskuješ to, že když tam bude jinak nastavená osoba, že ti prostě zdrhne z toho školství. Že si řekne "no, tak na to nemám prostě, už fakt nemůžu" a jde. Já si myslím, že ...

A: Jasně, tak musí to být nějak vyvážený, nemůžeš na ní prsknout všechno “ted’ dělej všechno”, ale musí to být zlatá střední cesta, nemůže to být ani jeden extrém ani druhý extrém.

K: A nebo to pak upravovat individuálně podle toho, co ten člověk potřebuje. Máš nějaký základ, nějaký adaptační plán ...

A: No. Jo. Jo.

K: Nějaký kroky, kdy a co s tím člověkem probrat, co a jak on konkrétně potřebuje a jak moc on se chce nechat na tom začátku vést, jaký má vstupní informace.

A: A nebo to může být jako po domluvě “Hele, ty to zkusíš, když si nebudeš vědět rady, tak přijď, pomůžu” ...

C: No, určitě by jako neměl ten uvádějící učitel přijít a říct “Jo, v pohodě, já to za tebe udělám”, ale jako “Pojď, jdeme najít tu společnou cestu. Já ti pomůžu, jak na to přijít.”

E: Ale tak to mají v těch příručkách, ty mentoři, ne?

NM: Tam už je to potom taky o tom, jak jsou vybavení ti mentoři právě. Když se ale ještě vrátím k vám a k těm nástrojům, které vám chyběly na začátku jako školení ...

K: No, já jsem zvyklá si všechno zjišťovat sama, ale jako nechtělo se mi zatím platit 2 tisíce za školení, občas nějaký článek, ale jinak prostě ty informace nejsou. Já už třeba rok hledám, jak zapsat do třídnice, protože nerada přijímám něco, co nepodrobím svojí kritickou analýze (haha). To samý ty evaluace. Nebo TVP.

C: To mám třeba úplně stejně. Zrovna třeba ta třídnice, tak jakoby nemáš žádný manuál. Maximálně ho může mít ta školka, nějaký manuál, jak to má být, ale třeba u nás ve školce nic takového není a ty si to píšeš po svém, takhle ti to vyhovuje, děláš to jako ty tvoje kolegyně, ale vlastně po půl roce ti přijde zpětná vazba od koordinátora ŠVP, že tohle a tohle ti tam chybí. Ale vlastně nemáš žádný oficiální dokument, jak to má být.

NM: Mhm, takže byste ocenily nějakou ... nějaký oficiální dokument k tomu.

K: No, přesně. Tak ať prostě inspekce fakt něco vydá. Já jsem jim i psala, ale neodepisují. Oni tam jako mají něco, ale to je pro základky, ale pro nás tam nic není.

H: No to je fakt. My vlastně máme elektronickou ...

C: My taky.

K: My taky.

H: A tohle třeba, jak zapisovat třídnici, mi řekla paní ředitelka. Protože u mě to bylo zase komplikovaný v tom, že já jsem nejdřív měla nastoupit na částečný úvazek, ale pak vlastně po přípravném týdnu v srpnu jim odešla kolegyně, takže já jsem vlastně v půlce září dostala nabídku, jestli bych si třetí rok na bakaláři nedodělala dálkově a abych nastoupila do jiné třídy, než jsem měla. Takže tohle jsem měla fakt hodně rychle za pochodu od té paní ředitelky a pak jsme se náh s tou kolegyní, která je uvádějící učitelka moje, tak jsme se o tom bavily, jak to budem zapisovat a tak. Takže to pro mě bylo ze začátku hodně hektický.

NM: Takže spíš nějaký briefing, než že byste dostaly nějaké podklady.

H: Ne. Ne. Ne. Ale že by nám třeba někdo říkal, že "tohle tam máte špatně a tohle tam máte špatně", to ne.

C: A měly jste třeba jako v bodech napsaný, co tam vůbec zapisovat?

H: Ne, to ne. Já bych řekla, že každá ta třída to má po svém. Že to je na každý učitelce z té třídy, jak bude zapisovat.

NM: Děkuju, to už bychom se trochu odklonily. Tak já se zas vrátím zpátky a zeptám se, jestli máte třeba nějaký školení? Nemyslím teď jen ty třídnice, to jsme si řekly, že teda neprobíhá u většiny. Ale my třeba míváme v přípravném týdnu školení, třeba diagnostiku, první pomoc a tak, tak jestli něco takového u vás probíhá nebo naopak neprobíhá a vnímáte, že by to bylo potřeba ...

H: My jsme měli teď kon první pomoc a vlastně u nás ve školce pracujeme s metodou dobrého začátku, takže vždycky v tom přípravném týdnu mámě nějaký jako školení. Ale tím že jsem v tom nově a navíc to mám jako bakalářku, tak to bych zrovna ocenila, kdyby to bylo nějaký širší to školení. Nebo četnější. Nebo obsáhlejší. Že vždycky je to jen na pár hodin jeden den, tak to je málo.

E: Jo, to my taky máme školení třeba komunikace s rodiči, tak to mi přijde dobrý. Akorát většinou máme těch školení víc, takže pak nezbejvá tolik času zas na přípravu té třídy no. Tak nevim.

A: Mně to školení o komunikaci s rodiči přišlo taky asi nejvíc přínosný zatím, to zrovna potřebuješ na tom začátku.

NM: Dobře, děkuju. Mám poslední otázku. Dneska jsme se tady sešly vlastně kvůli tomu, že díky novele zákona o pedagogických pracovnících máme nově začínající a uvádějící učitele v zákoně a mě by zajímalo, jak se na tu změnu díváte. Jestli to všechny vnímáte pozitivně, jestli to přišlo v pravý čas, jestli je to dostatečně právě třeba metodicky podpořený a tak.

A: Já si myslím, že tak všechno obecně v našem státě je, že o něčem rozhodnou a vyjde to v platnost strašně brzo od toho rozhodnutí, takže vlastně nikdo nemá čas se na to připravit. Takže ta změna je rozhodně pozitivní, ale nejdřív se přesně měly udělat tyhle kroky, který by zvýšily kvalitu týhle jako akce, tím stylem, že nejdřív zajistím, aby ty uvádějící učitele byli dostatečně informovaní, nechci říct, že vzdělaný, ale jako jo. A pak bych to spustila oficiálně.

E: A bude asi taky chvíli trvat že jo, než se to zaběhne.

A: Jo, taky je těžký teď hodnotit ... Teď to asi ještě nefunguje tak, jak to fungovat má, ale má to potenciál a dala bych tomu rok, dva a myslím si, že to bude tak běžný, že se to zlepší. Každá ta škola si najde, jak s kým fungovat a zlepší se to.

C: No ale jak dlouhý čas na tu přípravu si představuješ? Protože ono to přišlo s novým rokem, ale informovaný jsme byly v podstatě už v létě.

K: A hlavně ten projekt, kterej k tomu jel, to SYPO, tak jak dlouho jel? To bylo hrozně dlouho docela. Tři, čtyři roky? Akorát jenom selhaly nějak ty školy v přípravě, co tak jako slýchám. To SYPO je propracovaný, maj tam dobrý materiály, už je hrozně organizací, který ty mentoringy vedou i třeba na vysokých školách. A přišlo to tak akorát, akorát ty konkrétní školy především ...

C: To samý ten adaptační plán u nás. Máme mít od ledna adaptační plán. Věděli jsme o tom teda dobře půl roku, ale my jsme nic nepřipravili. Pořád mluvíme o tom, že na tom pracujeme, ale je konec školního roku a my nic nemáme.

K: A hlavně historicky už to tady bylo, to není žádná novinka.

C: Mě třeba z mého osobního pohledu nebo situace, která se mi stala, když jsem nastoupila do praxe, tak mi to přijde úplně zbytečný, protože jelikož to platí od ledna, tak to je už jenom půl roku do těch mejh 2 let a tím, že jsem od začátku zůstala na té třídě sama a všechno jsem si to musela prorazit sama, tak už je to takový spíš že s tou svojí uvádějí učitelkou sdílíme, co děláme.

E: U mě to taky vlastně přišlo pozdě že jo. Protože Marie mi odešla a pak jsme se s Denisou ptaly všech, takže jsme si na to tak přišly samy a teď najednou jsem dostala mentora. A člověk neví, co od toho očekávat úplně a i pro ty mentory to bylo určitě jak o nový že jo.

C: No, pak se právě nic neděje. Pak je problém v tom vedení, když nepřijde s nějakým efektivním nástrojem nebo přístupem. My to tu prostě třeba nemáme. Ale podle mě nejsme jediný.

H: My to taky nemáme (haha)

E: To bude asi na podobný bázi. No jo no.

NM: Tak to jsme to neukončily moc pozitivně, ale nevadí (haha). Je důležité to říct, i když to není všechno top. Pokud k tomu ještě nemáte nějaké poznámky nebo myšlenky, které byste chtěly sdílet ... tak vám moc děkuju, že jste přišly s přispěly názory a myšlenkami možná nejenom k dokončení mojí diplomové práce.

OHNISKOVÁ SKUPINA S UVÁDĚJÍCÍMI UČITELKAMI – TRANSKRIPT

Datum a čas konání ohniskové skupiny: 10. 7. 2024, 17:30

Místo realizace: třída výzkumného místa C

Účastníci: Nikola Meryová – výzkumník (NM), uvádějící paní učitelky z výzkumného místa A, B a C: Barbora (B), Dominika (D), Františka (F), Ivana (I) a Lucie (L)

Úvod – žádost o svolení s nahráváním, představení způsobu výzkumu

NM: Ještě před tím, než zajdeme do detailů, tak by mě zajímalo, jak moc začínající jsou vaše svěřené paní učitelky, protože některé paní učitelky jsou v praxi už delší dobu, ale s tím, že ta novela přišla teď, tak tu uvádějící učitelku prostě musely dostat a některé paní učitelky jsou opravdu na tom začátku. Tak mě nejdřív zajímá, jak to máte, abychom věděli, v čem se budeme pohybovat.

D: Moje první rok.

F: Evelína už učila, takže je druhým rokem.

I: Já budu mít od září, ale měla jsem jí na praxi. Ale potřebovaly jsme učitelku, tak jsme si jí nechaly, takže já jí vlastně znám z té praxe a teď bude nastupovat.

B: Já mám taky prvním rokem, ale před tím byla na pozici asistentky pedagoga 3 roky.

L: Taký první rok.

NM: Dobře, děkuji za to. Ještě by mě zajímalo, jestli jste před tím měly nějakou zkušenost s uváděním začínající paní učitelky? Pokud ano, jak jste tu zkušenost zužitkovaly tenhle rok a jestli tam třeba byl nějaký rozdíl mezi učitelkami prvním a druhým rokem.

D: Já vlastně jako nevím, protože když se otevíralo druhé pracoviště, tak tam nastoupila Taťána se mnou na třídu a ta učila poprvý, ale ještě tam s náma byla Ilona, takže jsme tam byly 2 učitelky a nikdo jsme nebraly úplně oficiální roli ty uvádějící, takže jsme tam za pochodu jí říkaly ... no asi možná dost podobný věci jako teď, ale nebylo to nijak oficiální a nebylo to myslím o tolik jiný.

F: Já přemýšlím co já. Já jsem měla ze začátku vlastně dvě začínající pod sebou, ale nakonec to bylo náročný a pak vlastně přešla ta úplně začínající pod jinou učitelku a zůstala mi Evelína, ta už byla vlastně rok v praxi a defacto už spíš šlo o to, že jak měla předškolní třídu, tak spíš jí zavést do toho, jak si jí ... tu správu třídy, tu dokumentaci ... takový ty základy, co říkáš ty nově příchozí učitelce už jako neprobíhaly. A u tý Nely jsme právě moc času neměly. Já teda na začátku, když nastoupila, tak jsem jí vyhledala, asi 2 hodiny jsme spolu byly, kdy jsem ukazovala ty základy ty dokumentace, třeba od TVP po jiný zápisy do třídnice a tak dále. Ale pak vlastně já jsem byla nemocná, pak jsme se neviděly, takže bylo lepší, že šla k tý Dominice, protože ta s ní byla na třídě a víc byla zainteresovaná do těch věcí, co se tam děly. A před tím jsem neměla, jen praktikantky.

B: No a co ta z minulýho roku?

F: Ba jo, Tamara. No ale to jsem nebrala jako ... nebo takhle, to jsem jí brala jako kolegyni. Ale určitě tam probíhalo to průběžný zaškolování no. O tom přípravným týdni, tak tam jsem si s ní sedla a řekla jí takový ty důležité věci, ale ... no ... to je právě ono, že já jsem jí brala jako kolegyni, se kterou jsme si pozičně vyrovnány.

NM: Takže třeba ten rozdíl letos oproti teda minulé zkušenosti byl v tom, že jsi cítila nějaké závazek ...

F: Ano. Jakoby samozřejmě s Tamarou taky jsem věděla, že v tom nesmí plavat sama a spousta věcí jsem zaštiťovala já, protože jsem chtěla, aby se rozkoupala, udělala si ty vazby s dětma, jak potřebovala, a měla to v klidu. Prostě takový ty důležité věci, co hořely, to jsem

prostě zaštiťovala sama. Samozřejmě jsem chtěla, aby si něco zkusila sama, aby si to ohmatala, ale spíš jsem to brala, že to je moje zodpovědnost. Že já jsem tam ta, co tam je dýl a ta, co prostě jí to co nejvíc ulehčí, aby ten první rok ona se rozkoukala.

NM: A využívala jsi nějak tuhle zkušenost s tou Tamarou letos s tou Evelínou a Nelou?

F: No právě, že tam to bylo jiný, jak jsme spolu byly na té třídě. Tady to bylo takový ... Ani s Evelínou ani s Nelou nejsem na třídě. S tou Tamarou to bylo takový víc provázaný, protože jsme musely spolu koexistovat a muselo to fungovat. Ale teď s těma holčinama mě to omezuje v tom, že nejsem v té situaci tam s nima. Ale zase chápu to, že když si třeba ty 2 učitelky nasednou a vlastně ty máš bejt ... nechci říct vrba, ale ty máš bejt ten člověk, kterýho ta učitelka vyhledá s nějakým problémem, že tam může nastat nějaká antipatie a že ten člověk, ten začínající k tobě nemůže mít tu důvěru, protože si nasednete na té třídě. Je to takový sporný. Je to dobrý, když jste spolu na třídě, ale zároveň, ke komu pak máš jít. Nevím no. Pořád si myslím, že ty dva by spolu měli bejt na té třídě. Za mě teda.

I: Já jsem měla asi před 2 rokama holčinu, která ke mně taky nejdřív chodila na praxi, potom jsme potřebovali někoho na částečný úvazek, takže ona k nám šla jen na ten částečný úvazek. Jednou v týdnu mě střídala vlastně na té třídě, takže tu jsem v podstatě uváděla já, ale taky to nebylo oficiálně nikde napsané. Potom poslední 2 roky máme 2 holky, které jsou na částečný úvazek a jsou na naší dvojtřídě a jsou tam často se mnou, protože jejich paní učitelka se s nima střídá, takže s nima taky hodně komunikuju. Takže vyloženě, že bych byla uvádějící učitel, tak to jsem oficiálně nikdy nebyla, ale vnímám se, že jsem tak byla k jedný.

NM: A teď jsi z těchhle zkušeností nějak čerpala, žes věděla ...

I: No, spíš, že z toho nejsem vůbec nervózní, že vím, že to půjde dobře, zvlášť, když jí znám i z té praxe a vím, že ten přechod praxe a pak k nám, je to vlastně hrozně hladký a fajn, když tu holku jsem na té třídě vlastně měla už na té praxi, tak už si s ní sednu a vlastně vím, jak to bude fungovat. A vlastně mám takovej soupis věcí, co jí mám říct za ty roky, tak to už mám sepsaný.

NM: A to sis sepsovala sama?

I: Jojo.

B: To by se mi asi hodilo, já jsem v praxi teď 3. rok a už jsem dostala začínající učitelku, tak to pro mě bylo trochu náročný v tom, že jsem to přesně takhle třeba sepsaný ještě neměla.

NM: A z čeho jsi teda čerpala?

B: No, hodně vlastně i z toho svého začátku, že jsem věděla, co mi třeba dělalo problém nebo jsem se snažila k ní přistoupit jako k sobě na začátku, co jsem potřebovala.

NM: A to bylo co?

B: Asi trochu koukat ze začátku spíš přes rameno a vplout do toho postupně, kdežto já měla kolegyni, která to hodně nechávala na mě, což zpětně bylo vlastně fajn, protože jsem si zkusila fakt 90 % věcí, ale to spíš tu administrativu. Třeba komunikaci s rodiči jsem nechávala spíš na ní a teď to dělám víc já taky právě.

L: Já jsem to měla vlastně docela podobně, taky nemám tak dlouhou praxi a čerpala jsem z toho, co jsem vlastně i já sama před pár roky prožívala. Oproti holkám, co slyším, tak jsem ale měla teda výhodu v tom, že naše školka byla vlastně zapojená do toho pilotního programu, takže jsme dost věcí přejali a máme různý i svoje teda dokumenty a tak, co používaj hlavně ty začínající, ale my je taky máme k ruce, takže tak jako vidíš, co je dobrý asi kdy probrat a tak.

F: Tyjo, to by asi přesně chtělo nějakou osnovu, jak pracovat. Hlavně, aby to jemu dalo to, co má dostat a i mně, abych si ujistila, že jsem mu předala to, co mám.

L: Ona to není úplně osnova jako spíš podklady pro začínající učitelku, který tě můžou navést tím správným směrem, co a jak.

NM: Dobře. Děkuju. Já na to rovnou navážu. Kdybyste si představily tu situaci, kdy jste dostaly vlastně na starost toho začínajícího učitele, tak co pro vás bylo důležité, abyste se v té roli cítily dobře. Myšleno „Potřebovala jsem plán od zaměstnavatele.” nebo „Potřebovala jsem metodiku” nebo „Potřebovala jsem nějaké školení”, cokoliv vás napadne.

F: Asi nějakou tu osnovu, co, kdy a jak.

B: Ale to nám přece Gabriela poslala ty podklady na tom Teamsu přece ...

F: Já jsem to četla jako no ...

D: Ale vždyť tam nic nebylo.

B: Já jsem docela tak jako trošku zjistila, co se ode mě očekává, docela jsem se od toho odrazila.

F: Jakoby jo. Ono tě to ujistilo v tom, že ty nemáš bejt kontrolor, ale máš bejt ta podpora.

B: Spíš jsem z toho pochopila, co vlastně se chce, abychom dělaly. Že mě to přijde, že ti dali nějakou tu funkci, ale děláš to jako přirozeně že jo. Kdyby za tebou ta Evelína přišla a potřebovala poradit, tak jí neřekneš „Neřeknu ti to.”

F: No jasně, je to takový víc na lidský bázi. To, co řeknu jí, tak řeknu i jiný nový kolegyni že jo.

B: Ale tím, že to přišlo tak automaticky, tak mně to pomohlo, co posílala, že jsem se ujistila v tom.

F: Mně to ulevilo v tom, že nemám žádnou kontrolní pozici třeba jí listovat třídnici, jestli to píše dobře. Já jí dám to know-how třeba, co tam má být nebo co má sledovat, ale to už pak není můj problém, jak to dělá často nebo tak. Ale já nebudu jí chodit za zády a říkat jí „Tady nemáš zapsáno”. To už si musí ten dotyčnej v té pozici zaměstnanecký hlídat.

NM: Každopádně jste se teda shodly, že byste potřebovaly na začátku nějakou metodiku. Vy jste třeba dostali, říkala jsi, že ti to pomohlo ...

I: No, já jsem rozhodně na začátku nedostala vůbec nic. Byla jsem do toho úplně hozená.

Člověk už půlku věcí řekl na té praxi že jo ... ukazuješ, jak se zapisuje do té třídnice, takže to jsem jako věděla, že jí mám zopakovat, ale vlastně jsem vůbec neměla jako seznam, co bych

... takže to jsem si teda vymýšlela, psala, ale bylo to jednoduchý v tom, že já jsem měla čerstvě za sebou toho začínajícího učitele.

B: Jo, tak to přesně mám já právě, že jsem to měla ještě v paměti a vlastně si nepřijdeš jako úplně ten nejpovolanější člověk na to.

I: Jo, jo. Já jsem tam byla 2 roky, a pak jsem hned dostala někoho na praxi a pak teda tu holčičku, abych jí zaučila a vlastně jsem si pamatovala ty věci, co mně byly vytknutý, že nedělám, aniž by mi je někdo řekl. Takže já jsem tam jako plavala, snažila jsem se dělat všechno, co jsem viděla, ale vlastně mě na starosti nikdo neměl. A vlastně jak jsem to měla v čerstvém paměti, tak od toho jsem se odrazila, abych věděla, co jí mám říct. Ale nedostala jsem do ruky vůbec nic a hodně mi to chybělo.

NM: Takže kdybychom se vrátily k těm potřebám, tak z toho, co jsi říkala to na mě působí tak, že jsi vlastně potřebovala si zažít to, že teďka jsi čerstvě po té své začínající fázi ...

I: Jakoby sama se v tom ukotvit. Už jsem sama za sebe a nějak si to urovnat a ne zas někoho ... ne jako hlídat, ale když já jsem si v některých těch věcech ještě nebyla stoprocentně jistá.

NM: To chápu. Měli jste třeba nějaká školení?

D: Měli jsme takovej skvělej e-learning. A ještě pak bylo k dispozici to prezenční, ale tam nás bohužel nikdo nepřihlásil, takže to mě trochu mrzelo, protože to mohlo bejt fakt dobrý a mohlo nám to trochu jako víc říct, do máme dělat. A ten e-learning byl jako docela fajn, musíš si to prostě proklikat a přečíst. A jako jsou k tomu docela dobrý tabulky, který použiješ pro někoho, kdo to od tebe chce. Že třeba si myslím, že kdyby mi tohle někdo dal v srpnu a řekl „Hele, od září budeš mít Nelu“, tak my si v přípravě sednem, já si to utřídím, vyberu si, co z toho použijeme. A má to jasnou strukturu toho, co kdy my se budeme o čem bavit, co se týče té práce, a teď nemyslím jako organizace, ale tu práci jako takovou, její vnímání té práce, pokroky, co dělá, věci, který jí trápí, ve kterých si není jistá. A pro mě by to bylo lepší, že to mám jako pevně před očima a nemůžu se z toho ulejt nebo si nevzpomenout nebo tak. A jí by to vyhovovalo. Ale nemyslím si, že by to vyhovovalo každý začínající učitelce, abych já za ní každý 3 měsíce přišla a řekla “Tak pojd’, tady si sednem s těmahle tabulkama a tak řekni mi,

jak tohle se ti dařilo.” Takže nevim, jestli je to aplikovatelný na všechny, ale určitě tam bylo pár věcí, který se dají použít a od kterých se odrazit, jen to přišlo trošku s křížkem po funuse.

F: Já třeba vim, že Evelína není tabulkovej typ, ona je spíš ten praktickej, co si to musí prožít a jí by to akorát zatěžovalo.

B: Mně teda podobně jako vám chybělo ... nebo co jsem potřebovala bylo „Hele, bylo by fajn jí říct tohle, protože ...” nebo „Budeme po vás chtít, abyste si udělaly vzájemné náslechy, abyste z toho udělali nějakou zápis” a takhle, aby to prostě mělo nějakou strukturu. To zase potřebuju já, nějakou strukturu. Nějak jsme to samozřejmě zvládly, ale zbytečně jsme to splácávaly, přitom kdybychom na začátku dostaly nějakou manuál, kde to bude všechno řečeno ...

F: Ano.

B: A kdyby nám to bylo i třeba líp umožněno vzhledem k nějakým pracovním povinnostem, kdybychom na to ... třeba na ty náslechy měly vyčleněnou pracovní dobu.

F: Ano. A ne, že ty ve svym volnym čase, kdy ty pak jdeš ještě na svojí směnuo náslechu.

D: To jo, ale zas tam je to dost tenkej led s tou nepřímou prací. Mohli by ti říct ...

F: Jako vim, že jsou školky, kde nutí učitelky být i o nepřímý na pracovišti. Já v tý práci teda zůstávám i tak.

B: To jo, ale já jsem si říkala, že když už se změnil zákon, je to vlastně velká věc, jsme za to ještě finančně odměněný, tak abych si mohla být jistá, že tu svojí práci odvádím dobře, tak bych potřebovala ... víš, že mám nějakou svojí náplň práce v rámci pozice učitelky a kdybych chtěla, tak si můžu odškrtávat „Ano, tohle jsem splnila, tohle jsem splnila”

F: Mně se líbí to slovo manuál.

B: To jo, ale zase jak říkala Dominika, je to manuál, kterej má bejt platnej pro všechny, ale taky s Danielkou přeskočíš tenhle bod, protože máš pocit, že v tomhle tu podporu nepotřebuje.

D: No jasně, takovej manuál, na základě kterýho ty si potom vyhodnotíš na základě tý konkrétní spolupráce. Ale on byl měl bejt přece nějaký adaptační plán nebo něco takovýho. Ten by třeba měl bejt.

I: My ho teda taky nemáme. A vlastně my jsme plánovaly, že si oficiálně přiřadíme ty začínající učitelky, ale kdyby nebylo toho rozhovoru, který jsi dělala s paní ředitelkou, tak bychom ani neměly od státu to finanční ohodnocení, protože to zjistila až v ten moment.

NM: Tak to jsem ráda, že jsem pomohla (smích)

L: My jak jsme se účastnily... nebo teda naše vedení v době, kdy já jsem tam ještě nebyla (smích) toho pilotního projektu k uvádění, tak jsme tyhle informace nějak měli asi líp dostupný nebo nevim. My jsme dost našich interních dokumentů pak čerpali z toho, co vim. A já jsem pak čerpala zase z nich.

I: Tak ten manuál by byl určitě super, ale ještě jsem chtěla k tomu říct, že jsou ještě věci, se kterýmá si ani já nejsem jistá. Třeba spolupráce s asistentkou. Tak nevim, jaký tam mám třeba já tam vůči ní pravomoce nebo jestliže ona je přímá podřízená ředitelky a ne moje, tak v ten moment, kdy ona mi odchází pravidelně ze směny dřív, tak jak to mám řešit já a jak to mám teda komunikovat s tou začínající kolegyní, která bude mít na třídě asistentku.

F: To by asi chtělo oslovit už přímo to vedení. Ale jako chápu, že někdy jsou situace ... já třeba jsem měla na praxi holčinu a tý jsem to říkala na rovinu, že když jsem si třeba potřebovala něco dopsat a nechala jsem u dětí asistentku, tak jsem jí prostě řekla, že se tohle nemá dít, asistentka nemá být sama s dětmi, aby to věděla, že využívám toho, že je bývalá učitelka a věřím jí. A vždycky jsem jí to řekla, že by to šlo všechno za mnou.

NM: Ty jsi chtěla říct, že vlastně jsou taky věci, ve kterých si třeba možná ještě nejsi úplně jistá.

I: Jsou. Přesně tak. Ale jako těžko říct, kdy si ve všem člověk začne bejt úplně jistej.

D: Myslím, že úplně ve všem asi nikdy.

I: Jo, asi nikdy.

B: Třeba po těch 2 letech, kdy se nějak zorientuješ, tak jako pořád si nejses ale vůbec jistá.

NM: Je pravda, že to je taky otázka, po jaké době svěřit učitelce takovou roli ... za jakých podmínek.

D: Zase od toho máte to fundovaný vedení, který by vás mělo znát a mělo by vědět, že vám tuhle zodpovědnost může dát na bedra, i přesto, že třeba samy se na to necítíte, protože jste třeba skromný nebo máte prostě pocit, že ještě na to není čas, ale oni jako vědí, co třeba vás mají, a proto vás tímhle úkolem pověřili. Samozřejmě pak by ale od nich měla přicházet nějaká podpora, v případě, že i jako ten uvádějící učitel si nebudeš něčím jistá, jak máš vysvětlit nějakou situaci tý začínající kolegyni nebo tak, tak pořád by oni měli bejt schopný ti poskytnou tu podporu, ale zároveň si myslím, že zrovna to naše vedení moc dobře vědělo, proč ti tu roli dalo.

B: Je pravda, že z toho mám podobný pocity jako Ivana, že jsem to měla čerstvě v hlavě. Že jsem si třeba říkala, že mně se před tím stalo tohle, tak jako radši na to upozorním a že třeba jí můžu dát už příklad s tím, že jsme ten problém řešily a vyřešily ho takhle.

NM: Moc děkuju. Navázala bych na to, jaký vztah jste si vytvořily se začínající učitelkou a jestli se měnil v průběhu roku, případně jakým způsobem. A potom mě ještě bude zajímat, jestli jste si nastavily nějaký plán nebo harmonogram toho uvádění, jak vlastně bude ta vaše spolupráce vypadat.

I: Tak s tou mojí první začínající učitelkou jsme si žádný plán ... to jsem měla nějaký plán jen já v hlavě, protože to jsem vlastně ani nevěděla, jestli ho s ní mám sdílet pravidelně nebo s ní mám konzultovat, takže ona ani nevěděla, že nějaký plán mám. A vztah jsme měly celou dobu úplně skvělý a teď čekám, že to bude taky super, protože jsem jí měla na praxi a vlastně u nás i párkrát suplovala na konci roku. Takže myslím si, že zatím máme ty role dobře určený tady

z toho a postupně já si to budu tlačit k tomu, abychom byly kolegyně jako rovný, protože ona mě zatím bere jako tu, co jsem jí učila všechno že jo.

F: Já začnu postupně s tou Tamarou. Tam prostě bylo to, že já jsem jí uznávala jako tu svojí kolegyni, chtěla jsem jí dát prostor se seberealizovat, a zároveň jsem brala to břímě na sebe s tím, že jsem jí do toho postupně zasvěcovala, aby to pro ní bylo akorát. Akorát tam měla nějaké rodinné problémy, často chyběla, takže jsem to tam ve finále vedla stejně sama. S Nelou, tam byl hlavní problém to, že jsem byla se zástupkyní na třídě a že máme malý děti a moje kolegyně často nebyla a pro mě bylo fakt zatěžující si do toho hlídat ještě 2 začínající pedagožky. A mě to mrzelo, že to je fakt na úkor tý začínající učitelky, že na ní nemám tolik prostoru, kolik bych chtěla. S tou Nelou jsme se i mýjely často, že pak byl problém i domluvit se na těch 2 hodinách. To jsme se vlastně potkaly za ten čtvrt rok takhle jenom jednou. Tam jsem jí vzala ale všechno – materiály, TVP, mluvily jsme a prostě jsem se snažila jí říct co nejvíc. Samozřejmě jsem jí řekla „Když budeš cokoliv potřebovat, vyhledej mě“, ale pro mě byl fakt problém si na ní udělat čas.

B: To si neumím představit tyjo. To my jsme vlastně vůbec nemusely řešit, jak jsme byly spolu na třídě, tak to minimálně v tomhle bylo mnohem jednodušší.

F: No a s Evelínou jsem taky nebyla na třídě, ale to je moje sestra a často se vidíme mimo práci.

L: To zní trochu ošemetně. Nezasahuje vám to pak až moc do osobního života, když řešíte práci ještě v takových pozicích?

F: No, mě to docela limituje v tom, že mám vůči ní takový ochranný pud a že se jí snažím pomáhat fakt hodně, že třeba něco jim vytisknu, když to tisknu sobě, aby nebyly ty špatný, že něco nemají nebo tak. U Nely jsem neměla tu potřebu jí takhle hlídat, protože jsem věděla, že je s Dominikou a že to zvládnou. Ale u tý ségry, jak byly obě novy a měly prvne předškoláky, tam je zase jiná dokumentace a musíš vyplňovat u nich třeba ty posudky do poradny a tak. A já jsem teda chodila a rovnou jsem jim to cpala, takže tam neměly tolik tu volnost mě vyhledat samovolně, ale že jsem to moc řídila, mi přišlo.

NM: Takže jsi kvůli té rodinné vazbě vlastně přebírala tak trochu zodpovědnost.

F: No, ano. A tu zodpovědnost jsem přebírala zbytečně. Ten profesní odstup tam pak není, není tam ta bariéra. A taky je to zas všechno takový mezi řečí. Takže tak za mě.

B: No my jsme se o tomhle bavili s vedením taky kvůli tomu, že nenechali Alenu na původní třídě a oni mi řekli, že to udělali schválně právě proto, že vědí, že Zlata nemá tak dobře zvládnuté ty papíry, takže nechtěli, aby tohle předávala dál. Ale po pedagogické stránce jí před tím předala dost hodnotných věcí, které si tam jakoby odkoukala a já mám zas úplně jiný přístup, takže to pro tu Alenu bude taky v tomhle přínosný ... teda snad (smích) ... a plus teda ty papíry no.

NM: Proto musí mít dobře zvládnuté ty typologie těch učitelek, jak jsme se bavily, že?

B: Jo, dávalo mi to smysl, když jsme se pak o tom bavili s vedením o těch důvodech.

D: Mně na začátku řekli, že budu mít Denisu, ale pro tu by to platilo loni, takže pak nic.

F: No, tam si myslím, že to potřebovala jak ta Evelína, tak i ta Denisa.

D: Tam šlo podle mě o to, že ne, že by potřebovaly tu uvádějící učitelku, ale že oni přišly do té třídy za podmínky, že Evelína přišla, v půlce roku jí odešla Marie na mateřskou a místo toho jí nastoupila Denisa, v ten moment byla Evelína nemocná a Denisa tam byla samotná a nikdo jí nic neřekl. Protože nikdo neměl čas za ní chodit. Jako zeptáš se samozřejmě, když jí potkáš, ale není to tak, že jsi s ní na té třídě, takže máš čas se věnovat tomu, co potřebuje, co se týče organizace té školy. Oni jako nepotřebovaly uvádějící učitelku, ale učitelku, která už je v té organizaci nějakou dobu, aby jim poskytla nějakou podporu.

F: To souhlasím. To naprosto souhlasím.

NM: Já bych na to možná jenom navázala ještě s tím vztahem, že jak jste to měli různé, tak vy jste třeba tu svojí začínající učitelku znaly už před tím, ale vy ne, takže jste vlastně s tím uváděním nemohly úplně začít hned od prvního dne, ale trochu se oťukávat a poznat právě třeba i to, který z těch bodů z toho seznamu třeba můžeme vynechat, protože to právě není potřeba.

B: Já jak jsem dostala tu učitelku, kterou jsem znala, tak o to míň jsem měla potřebu jít právě bod po bodu a nějak jí systematicky vést.

L: A nemělas to teda právě tímhle spíš těžší? Právě proto, že ona už to u vás znala a měla nějaký systém a měla pocit, že to dělají nějak a dělají to dobře a tys to třeba dělala jinak. Protože moje kolegyně byla docela taková ... tvárná (smích).

F: To jo. Ale je fakt, že ta Alena už měla zafixovaný nějaký metody práce a vyhovovalo jí to a i názorově.

B: Takhle jsem nad tím nepřemýšlela. Mně zase přišlo naopak těžší někomu, koho vlastně neznám říkat „Hele, máš to dělat takhle a takhle.”

F: Protože nejseš autoritativní typ. Já třeba taky taková nejsem, já to ráda řeknu, ale jako zároveň jí říkám, ať si prostě najde svůj styl, nakoukává, co se jí bude hodit, co jí bude sympatický, že nic není špatně.

L: Mě třeba baví právě to, že ta nová učitelka ti taky může ukázat jinej pohled. Že třeba se mi líbí, že ta moje je taková plná nápadů a já už jsem v tom taková víc zafixovaná. Třeba u pohybovek specificky, mám nějaký styl, ty děti už jsou na to taky zvyklý a ona mi říkala, že „Podívej, my to zas děláme takhle a děti to moc baví.” A měla pravdu, hodně je to baví.

F: Ano, obohacujem se navzájem.

B: Proto mně třeba přišlo super, jak jsme měly schůzi uvádějících učitelek od nás ze školky, tak jak na ní vznikl nápad, že se budeme neformálně setkávat a budeme si přesně moct sdílet tyhle zkušenosti nebo poprosit o radu, protože i my potřebujeme tu podporu.

L: My to třeba máme nastavený tak, že mají povinný náslechy. U vás jako uvádějícího a pak je spíš tak jako doporučovaný jít i k někomu jinýmu třeba i na konkrétní činnosti.

F: To mi přijde taky důležitý no, nevidět jen jednu učitelku, ale víc těch přístupů. Jen pak je zas otázka tý povinnosti, jo. Asi kdyby to bylo volitelný, tak sama nepůjdeš třeba ráno, když máš jít pak na odpolední.

B: To už je potom i o tom, aby ti to vedení k tomu dalo nějakou motivaci.

NM: Tak, moc děkuju. Abychom se posunuly trochu dál. Zajímaly by mě oblasti, ve kterých jste vyzorovaly, že mají ty začínající učitelky největší potíže. Ať už ty vaše současné, to máte teď čerstvě v paměti, na čem jste nejvíce pracovaly nebo i ty, které jste vedly v minulosti. Co třeba té paní učitelce, čerstvé absolventce ze školy ... na čem jste musely pracovat nejvíce?

D: A musí to být přímo ze školy?

NM: No, to jsem řekla proto, že předpokládám, že začínající učitelka nastupuje většinou hned po škole, protože nemá žádnou praxi, abychom jí považovaly za začínající.

D: Já vim, že třeba když jsme byly s Taťánou, ale to si myslím, že nemá úplně nic společného s délkou její praxe nebo s mírou zkušeností, ale že ta má potíž s mluveným slovem nějakým delším. Aby ta větná skladba byla v pořádku. Že s tím měla potíž a myslím si, že s tím bude mít potíž navěky, že jakmile bude v nějakým větším stresu, což vlastně ten první rok s novějma dětma, máš za zádama 2 důry, který na tebe furt koukaj, tak seš vlastně v tom stresu furt ... Takže třeba v tom si myslím, že ta praxe jí pomohla, že už se cejtí jistějc, takže dokáže ty věty formulovat mnohem líp.

NM: A řešily jste to třeba nějak?

D: Ne. Ono to vlastně tu její práci neovlivňovalo tak moc. Spíš že třeba pro mě je to takový důležitý. No a co se týče Nely, tak ... já si nemyslím, že by měla nějakou potíž v nějaký jako oblasti, vim že ze začátku hodně pochybovala o sobě při těláku prostě, ale to nebylo podle mě vůbec opodstatněný a myslím si, že to je taky daný hodně tou její povahou, že prostě je na sebe náročná a má všechny ty vstupní informace, který já už dávno nemám že jo. A ví, jak by to všechno mělo aktuálně teďka vypadat a za mě těch cílů dosahuje, ale ona by ti řekla třeba něco jinýho. Ale za mě teď nemám pocit, že by v některý tý oblasti nebo nějaký složce měla

potíž, maximálně v tom, že se obětuje pro tu práci až příliš. Svůj volnej čas, svoje soukromí ...

F: A tohle nějak řešíte? Protože pro mě je tohle takový dlouhodobě neudržitelný.

D: Jako bavíme se o tom, ale zas já to beru tak, že já jsem na začátku když jsem pracovala, tak jsem byla taky taková. Že tohle tě časem jako trochu přejde a vyfiltruješ si to a necháš si to, co je opravdu v té práci pro tebe důležitý. Už si nenecháš tolik lidí zasahovat do svého osobního prostoru, nevytvoříš si úplně takový vazby jako k těm prvním dětem ... A myslím, že u ní se to vyfiltruje úplně stejně, že už teď je tam patrně ten posun od začátku roku. A obětává je jako furt a to bude, dokud na to bude mít čas ... Prostě, určitě jí poskytneš nějakou zpětnou vazbu a určitě se s ní o těch věcech baviš, když ona ti řekne „Tyjo, tak tenhle tělák, to byl fakt propadák” a já pokud si to nebudu myslet, tak jí samozřejmě řeknu, že to není pravda, že se může podívat na reakce těch dětí, na to, jak ty děti pokročily za ten rok v kondici, v tom, co vydrží, kam vylezou a že to je i díky tomu, co všechno s nima v té práci dělá a vyvedeš jí z toho omylu nebo uvedeš to na pravou míru ať už na tu stranu, že se mýlí nebo tak, že třeba „Dobře, tohle bys mohla udělat jinak, aby to třeba pro tebe pro příště bylo snesitelnější organizačně”

F: Musíš taky trochu chránit sebe, nebrat všechno na sebe. Ty jí dáš zpětnou vazbu, vezme si z toho, co může, ale zase vodit jí za ručičku ...

NM: Dobře, tak to bychom měli jednu oblast, kterou bych tímhle uzavřela, jestli můžu. Máte nějakou ještě jinou zkušenost?

I: Já myslím, že v různých těch výchovách, tak je to hodně individuální, jak co koho baví, co kdo dělá, ale myslím si, že to není úplně věc toho to řešit. Ale hodně řešíme práci s dětma se speciálníma vzdělávacíma potřebama, protože tam připravený nejsou.

F: To nikdo z nás.

I: Já nevím, jak je to na střední ...

F: Pokud nemáš speciální pedagogiku, tak ne.

I: Přesně. V tom mají problém no. A jsou vyděšený ty holky. Teď jsou teda ty asistentky, ale ty asistentky zase vůbec nejsou vzdělaný, takže ty třeba se snaží a věnujou se tomu dítěti, ale úplně to jako neřeší tak, jak by se to řešit mělo. Takže ta učitelka musí bejt připravená na to, že bude muset dostudovávat ke každému dítěti zvlášť, jak se k němu má chovat. Takže to je za mě jedna velká oblast, děti se SVP. A druhá velká oblast je, že třeba některý ... My máme tož Dobrej začátek, jedeme podle Dobrýho začátku, jak s těma dětma mluvit, jak ty pravidla, ty emoce, jak to řešení těch konfliktních situací a tak, tak to je jasný, že když se nesetkaly s tou metodikou, tak to neznaj. Takže my jim na začátku dáme knihu, "Tohle si přečti", ale dostat to do pusy, jak člověk mluví s nima, že neříká "Neběhej", ale "Tady chodíme pomalu" a mluvit s nima takhle, tak to prostě dlouho trvá, než si to člověk zvnitřní tak, a potom přemejšlí nad každou větou. Takže to je ta druhá oblast, jak s těma dětma mluvit. To jsou podle mě dvě věci.

B: My jsme zase asi nejvíc pracovaly nebo řešily komunikaci s rodiči. To si myslím, že je takový ...

F: Ta asertivita že jo.

B: To si i já pamatuju, že i já jsem s tím měla na začátku úplně největší problém. Prostě já jsem ten pedagog a pokud vyhodnotím, že to dítě není zdravé, tak ho posílám domů a já si to musím obhájit a musím si za tím stát. Tohle je zrovna konkrétní problém, který jsme řešily, posílání dětí domů, co třeba i pro mě bylo nejvíc komplikovaný, najít si asertivitu.

L: Taky bych řekla, že asi nejvíc se ty naše rozhovory točily kolem těch rodičů no. Pak možná diagnostika ještě. To jak říkala už Ivana, ty holky na to nejsou z té školy tak připravený.

F: No. Nebo když pak vyzporuješ, že tam jsou nějaký vady, tak tam záleží i na té osobnosti toho rodiče že jo. Oni nechtějí slyšet to porovnání. Ale to získáš jedinež praxí. To prostě nenaučí nikdo ty holky ve škole.

L: Něco maj načtený nebo naučený, ale jako pak ta realita je taky o něčem jiným.

NM: Zajímalo by mě ještě, když jste chtěly být podporou té paní učitelce, tak jaké metody jste využívaly. Už jsme se bavily, že se třeba scházely ve větších skupinách nebo o těch mentorských rozhovorech ... Napadají mě ještě náslechy a tak. Možná využíváte nebo jste využívaly ještě něco ...

B: My třeba s Alenou na začátku párkrát byly, že jsme se domluvily, že se sejdeme, že nebudeme ve školce, že si to uděláme hezké a šly jsme na večeři, a tam jsme si o tom povídaly. Že to bylo takový fajn, že jsi neměla pocit, že musíš zůstat o hodinu dýl v té práci, ale šly jsme na tu večeři, která byla super, kde jsme si řekly, co a jak.

F: Pro mě je těžký to hodnotit, když s tou ségrou jsme se bavily mezi řečí jako ... Plus ona pracuje jinak než já. Že ona je taková, že jim nedává moc hranice a je to takový volný a to mně třeba nevyhovuje, takže jsem se musela sladit na to.

NM: Je pro tebe těžký jí poradit?

F: Je, ale zas jí to funguje. Ale oni se i domluvily s Denisou na tom nastavení té třídy.

D: Nela měla třeba takový moc pěkný karty ... Bylo jich hrozně moc a vždycky se týkaly nějakýho tématu a bylo tam několik bodů, s tím, že mi je dala k dispozici, ať se na to podívám. Tak já jsem se nejdřív zhrozila s tím, že je chce dělat všechny, pak mi vysvětlila, že se vlastně dělá třeba jedna za 3 měsíce. Takže to jsme používaly, jen ne nějak pravidelně. Ale nejčastějc ten rozhovor a pak ty situace tím, že jsme spolu na třídě řešit přímo v praxi a prostě metoda příkladu (smích) Na tom se člověk nejvíc naučí. Ať už to děláš dobře nebo špatně, tak tě vidí, jak mluvíš po obědě s těma rodičema, co jim říkáš, jakým stylem s nima komunikuješ a oni s tebou, co si necháš a nenecháš líbit, jak se s tebou baví děti, co ty jim říkáš, jaký máš pravidla v herně, jaký máš pravidla u stolu, jestli po nich vyžaduješ nějaký věci nebo ne. Takže podle mě tím se naučí úplně nejvíc. A potom tou formou rozhovoru si o tom můžete popovídat a rozebrat to.

L: Souhlasim. My se kromě našich rozhovorů nebo nějakých schůzek scházíme pak pravidelně ještě s naší říd'ou, což je zas fajn v tom, že ona pak má fakt o všem přehled. Plus hlavně má ten nadhled zvenku, že to prostě může vidět jinýma očima a poradit něco, co třeba mě by nenapadlo.

B: To souhlasím. To mi přijde dobrý. Říkám, proto se mi právě líbil ten nápad s tím pravidelným setkáváním se. Protože ti pak může poradit někdo, kdo už takovou zkušenost třeba má nebo ti poradí něco, co by tě nenapadlo. I my někdy potřebujeme pomoci že jo (smích)

D: To je pravda no. Pak v tom e-learningu byly super náky návodný tabulky, kde bylo i třeba k tomu rozhovoru jako náky otázky, který jednou za čas bys měla položit a na začátku roku, na konci roku ... Tak to bylo hrozně fajn.

F: Mně přišlo, že jich tam bylo až moc.

D: Je jich tam hodně, některý nejsou úplně ... nutný.

NM: Takže kartičky byly spíš fajn doplněk k těm rozhovorům a vlastně hlavně té praxi společné.

D: Přesně.

F: Tak ono vlastně všechno, co si emočně prožiješ, si víc pamatuješ. Emoční podbarvení, ať už pozitivní nebo negativní. Tak to si spíš vštípíš, než když si jenom povídáte.

NM: Ještě se zeptám, už jsme se o tom trochu bavily, ale měly jste tedy nějaký adaptační plán?

I: No, já jsem měla jenom to, co jsem si sama sepsala. Seznam věcí, co si myslím, že by měla vědět, ale to bylo všechno a to jsem jí vždycky řekla v ten moment, kdy jsem si myslela, že už je připravená na to. Nebudu jí hned první den v přípravném týdnu říkat "Až ti přijde nemocný dítě, tak komu volat, co dělat". Takže postupně, ale neměla jsem to vyloženě časově ohraničený, jen body.

B: Já se teda přiznám, že jak jsme neměly ten adaptační plán od školky, kterej mi docela chyběl, tak jsem vymyšlený plán neměla. Ale přesně jsem si říkala, že to tak pojedeme, jak to v tom roce je, takže na začátku roku jsme se bavily o TVP, dávaly dohromady, řešily jsme

směny a tak ... a přesně, přišel nějaký problém s rodičem nebo ne problém, ale potřebovaly jsme něco prodiskutovat ... nebo v době, kdy je třeba udělat diagnostiky, tak jsme řešily diagnostiky a tak. Ale plán jako takovej jsem neměla a možná jsem ho mít mohla.

D: Ani já ho neměla.

F: Já jsem si zase říkala, co mně chybělo na začátku. Že vlastně jsem na začátku nevěděla, na koho se v čem obrátit, ty kontakty, vůbec třeba to papírování, to mi strašně chybělo. Já jsem třeba teď ráda, že máme ten Sharepoint, kde jsou teď ty materiály, ale to ty holky neměly, když já jsem sem přišla, a často ani netušily, že to mají mít nebo co je to darovací smlouva.

L: My máme asi něco podobného jako vy. Taky máme nasdílený přesně takovýchle materiály. Plus teda jak jsem říkala, tak ta začínající učitelka má takovej návodníček, v čem se na koho obrátit, kdy máme odevzdávat různé věci a takhle. Takže pro mě je tohle takový i ulehčení trochu, že fakt nemusíme procházet všechno, ale můžu jí říct, že jsem tady pro ní, když bude něco potřebovat a je to takový i víc přirozený, než abych si s ní sedala a říkala „Udělalas tohle, tohle a tohle?“

F: Ne, tohle já jsem nedělala, ale měla jsem v hlavě zhruba nějaký schéma, co mně chybělo, když jsem sem přišla a co vím, že jí chci předat, aby to věděla dopředu, aby jí to nezaskočilo jako mě. Samozřejmě bylo to v procesu. Já teda mám tendence trochu přehlcovat, že jsem jak lavina, ale pak byla hrozně ráda, že jsem jí všechny tyhle věci říkala a strašně mi říkala, že tohle jí na praxi nikdo neřekl.

NM: Zajímalo by mě, jak jste vyhodnocovaly ten pokrok té vaší svěřené paní učitelky. A případně, jak často, ale to už jsme trochu nakously.

F: Já jsem teda spíš říkala, ať přijde, když bude potřebovat s něčím pomoci. Ale samozřejmě jsem měla trochu vzadu i to „Hele, ale musíš si taky trochu organizovat ten čas s ní, nemůžeš to nechávat na ní“. Protože ona se třeba může i stydět že jo.

NM: A stanovily jste si třeba na začátku nějaké cíle? Zvlášť třeba vy, které máte učitelku, která už nějakou tu zkušenost má.

H+D: (vrtí hlavou "ne")

F: Taky ne no.

D: Já myslím, že Nela možná by chtěla, ale časem pochopila, že v momentě, kdy já o tom vůbec nic nevím, jakým směrem bych jí měla poskytnout tuhle tu podporu ... jinak, než intuitivně a tak jak prostě si myslíš, že bys to chtěla, když jsi začínala. Takže možná už vzdala pokusy o to náh to jako systematizovat, ale doufám, že to nebylo úplně marný, že se scházíme i mimo práci, nevím jestli dost často pro ní. A tím, že jsme spolu na třídě, tak vlastně reagujeme na ty situace i jakoby hned ten den a vlastně tím bych řekla, že se fakt může posouvat sama.

NM: Takže ani tam jste neměly nějaký check-list cílů.

D: M-m. (ne)

F: To je pak zase na té typologii té učitelky. Někdo je takovej a já to třeba nikdy nemusela, mě to zatěžovalo.

D: Já bych ani jako nevěděla, jak to mám dělat. Že třeba teďka ten e-learning mi v tom jako trochu pomohl, že mi to poskytlo nějaký informace, ale já bych vlastně jako nevěděla pořádně, co po mně chce. Už jsem z té školy hodně hodně dlouho a ...

B: No ono třeba ten mentorskej předmět, kterej měla jedna moje kamarádka v tom Brně, tak my jsme ho třeba neměly ani na magistru a už vůbec ne na bakaláři. Tak to taky není jenom o tom, že jsi třeba dlouho ze školy. Že to je možná nějaká dejme tomu novota, jako je to samozřejmě super, že to teď je ...

D: To jo, ale mohli k tomu udělat nějakou lepší jako osvětu. Připravit půdu pro to, když tohle chtějí rozjet, tak si být jistý, že ty lidi, kterejm to daj za úkol vědí, co mají dělat v takovém formátu, v jakým oni to chtějí.

B: To naprosto souhlasím, to je pravda. Mně to taky přijde takový jako ...

I: Prostě my máme ukazovat něco, co samy nevíme že jo.

B: No, přesně tak. Oni prostě řekli „Tady máte novelu, teď je to povinný“, ale co s tím dál neřeší.

L: Tak ono to vlastně bylo připravovaný i před tou novelou že jo. My jsme se právě třeba zúčastnili toho pilotního ... tý pilotáže toho uvádění, ale na tom školení jsem já tenkrát teda nebyla. Ale existují materiály právě od toho SYPA k tomuhle.

B: Hm, to je fajn, jako nemůžu říct, že školení by nepomohlo. Jako neříkám, že bych potřebovala nějaký návod nebo něco, ale nat'uknout prostě.

F: No ještě k té četnosti teda ... tak u nás to bylo tak, jak bylo prostě potřeba. Ale zas Evelína mi někdy naznačovala, že ... když jsem se pak něco dozvěděla odjinud, tak jsem jí říkala, že za mnou mohla přijít, ale ona, že si to chtěla vyřešit po svém, to jí brát nemůžu, ale přišlo mi, že tu mojí podporu nechtěla tak využívat. Ale nejsem si jistá, jestli to bylo tím, že jsem její ségra nebo že chtěla ukázat, že už je ten rok v té praxi a teď už se jen ujišťuje v té pozici, že teď už není úplně ta nová no.

I: Já jsem teda s nikým cíleně, že bychom si řekli „Budeme se scházet tehdy a tehdy“, jsem to neměla. Ale teď po přečtení té metodiky, přitom, že příští rok budu mít tu holčinu, kterou už vlastně znám a tak mi ani nepřijde divný jí říct „Hele, budem se scházet takhle a takhle často“, protože už jsem jí spoustu věcí říkala takhle. Tak já plánuju, že jí řeknu na začátku, třeba první měsíc, že se sejdem každéj tejden a pak to budem postupně snižovat. Že půjdeme spolu na kafe na hodinu každéj tejden teďka minimálně celý září a budem si říkat cokoliv jí vyvstane, abychom si to nějak nastavily.

F: No vy musíte, tím jak máte tu třídu samy, to břímě máte na sebe, ale my to třeba ventilujeme s tou kolegyní, my pořád o těch věcech mluvíme a řešíme a vy to budete mít v sobě a proberete to až za týden. Tak to je podle mě naprosto rozumný to takhle nastavit, protože my to pořád sdílíme s tou kolegyní.

NM: Tak jo. Poslední otázka. Jak vás role uvádějící učitelky ovlivnila ve vašem pracovním životě, pokud ovlivnila? To je první část otázky. A druhá část, zajímalo by mě, jestli jste se třeba nějak dovzdělávaly.

B: Mně možná v tom se víc na tu kolegyni napojit ... Že třeba ona nemá stejný systém nebo nepřemýšlí stejně jako já a mě to naučilo se víc napojit na tu její vlnu a uvědomit si, že každá to nemá tak, jako já.

F: Tohle mám úplně stejně. Jak se naučit být profesně lepší osobně, jak líp porozumět tomu člověku. Mně to nastavuje zrcadlo mě, abych já mohla být lepší a přijímat ho takovýho, jaký je.

D: Mně to vlastně jednak vrátilo chuť se dovzdělat nebo si sem tam přečíst něco, co je teďka nový, ale i co je starý, ale prostě si o tom není přečíst. Nebo zkusit dát šanci zase nějakému školení, na který jsem hrozně zanevřela ... Takže spíš tady v tom, že mi to trochu rozšířilo obzory. Už na to nemám tolik času, kolik bych chtěla a nemám na to tolik energie, kolik bych chtěla, ale že jsem se dozvěděla spoustu věcí nebo jsem si oprášila spoustu těch věcí, který víš, ale prostě i když je děláš, tak si nevzpomeneš „Jo, to je tenhle název a tenhle termín“, vlastně nevim, jestli je to tak důležitý ty termíny. Ale je fajn vědět, co děláš a proč to děláš. A vlastně mě to trochu vytrhlo z té letargie toho, že už to děláš nějakou dobu, jedeš si to po svém, jedeš si ty věci, co ti fungují a teď jsem cejtla tu povinnost trochu nebýt tam za někoho, kdo neví. Takže se v tomhle ohledu určitě dovzdělat. A možná osobnostně mě to ovlivnilo v tom, že ... Ne, dělat kompromisy, ale prostě přijmout jiný věci, protože za tu dobu, co jsem byla s Ilonou, tak jí vlastně všechno bylo jedno, jako v dobrým slova smyslu, že já jsem si mohla dělat, co jsem chtěla. Ale teď vlastně přišel někdo jinej s tím, že by chtěl něco a já jako nejsem úplně adaptabilní na změny a ona teď přišla s tím, že by chtěla tohle a tohle, takže uděláš takový to „Tak jo“, ale vlastně mě to už přešlo, že teď se třeba snažím přizpůsobit těm věcem, který jsou pro mě nenadálý. Ovlivnilo mě to zkrátka v tom, že to není jenom o mně, že to nebudu řídit jenom já, ale že to je dobře, že ten druhý člověk ti může dát nesmírnou kupu nových nápadů, inspirace a tak.

L: Tohle mám stejně určitě. Člověk se prostě inspiruje ostatníma a posouvá se tak dál. Ale to teda popravě není jen o těch začínajících přímo, ale obecně o těch, co nastupují nově.

NM: Určitě, děkuji vám. Dominiko, když říkáš, že tě to donutilo si něco přečíst, tak je něco, na co si vzpomeneš?

D: Teď teda zrovna Koželuha ... (smích) / dále probírání podrobností ke knize

NM: A něco k té problematice začínající a uvádějící učitel jste si třeba něco dohledávaly nebo dostudovávaly?

D: Hele, já ani nevím, kde bych to třeba hledala. Ten e-learning byl vrchol toho, co jsem měla k dispozici, protože mi to teda někdo naservíroval ... Ale jako nevím, kde bych si něco našla. Kdyby mi to někdo dal, tak si to ráda přečtu, ale nejsem tak aktivní, abych hledala na netu, co bych si o tom mohla koupit nebo půjčit.

B: To mně napadá jenom mentoring vyloženě. Knížky o koučingu, mentoringu a tady do toho směru. A to nemusí být přímo na pedagogiku že jo. Ale i ty jsou.

NM: Určitě. Můžu když tak doporučit, nasbírala jsem v rámci diplomky docela dost zdrojů a jako bylo to pro mě dost zajímavý a přínosný hlavně i pro tu mojí praxi.

I: Mně ještě přijde, že to je v některých věcech aspoň s těma studentkama podobný a mně chodí z fakulty docela pravidelně ... každý rok mi přijde něco, jak pracovat se studentkama, takže z toho vlastně taky čerpám. A ještě jednou za čas, asi za půl roku, je pro fakulní učitele kurz něčeho, někdy je to literatura, někdy je to vyloženě „Jak je správně zkritizovat“ (smích) a myslím si, že je to super právě i tady k tomu.

NM: Super, tak jestli ještě k tomu něco nemáte ... tak já vám moc poděkuju ...

POLOSTRUKTUROVANÝ ROZHOVOR S ŘEDITELKOU VÝZKUMNÉHO MÍSTA A – TRANSKRIPT

Datum a čas konání rozhovoru: 2. 7. 2024, 8:15

Místo realizace: telefonicky

Účastníci: Nikola Meryová – výzkumník (NM), ředitelka výzkumného místa A (ŘA)

Úvod – žádost o svolení s nahráváním, představení diplomové práce a způsobu výzkumu

NM: Jak u vás v mateřské škole byla implementovaná část novely zákona o pedagogických pracovnících ohledně podpory začínajících učitelů? A jak hodnotíte tu práci se zákonem?

ŘA: My jsme v tom jeli už dřív. My jsme v tom jeli dřív, než to jako vylezlo jako zákonná povinnost je v tom asi 3 nebo 4 roky.

NM: To už mi právě sdělila kolegyně, proto jsem ji poprosila o kontakt, protože vlastně vy už v tom máte větší praxi. A teď jste s tím zákonem nějak pracovali víc, nebo už jste to neměnili?

ŘA: Už to nebylo potřeba. Takže my už jsme to neměnili.

NM: Rozumím. Další otázka by byla, jestli se jednalo o změnu, nebo jestli už jste fungovali s nějakým plánem podpory, takže to jsme si vlastně odpověděli hnedka v té první ...

ŘA: My jsme s tím pracovali vlastně už dlouho, protože si myslím, že to fakt má smysl.

NM: A vy, když jste nastoupila do funkce, tak už to fungovalo a nějak jste to měnila třeba?

ŘA: Ne, já jsem nastupovala na zelenou louku, takže sama, úplně od 0.

NM: A jak ten váš systém uvádění těch začínajících učitelů funguje teda? Máte nějaké principy, harmonogram aktivity?

ŘA: Já to ještě rozdělím. My uvádíme jednak začínající učitelé, ale jednak uvádím každého nového učitele. My máme jako obě ty formy, kde vždycky to funguje tak, že každý z těch lidí dostane přiděleného jednoho pedagoga současného, někoho z těch stálých. Toho má po ruce, na cokoli se zeptat a podobně. U těch začínajících u nás, nicméně ne začínajících učitelů,

prostě u těch nově nastupujících, tam je to víceméně fáze jednoho roku. Kdy ten člověk jednak má jakoby k dispozici jakýsi manuál, takovejch těch obecně psanejch věcí typu, jak to funguje třeba s nakupováním s hlášením, komu co odevzdat, kdy to odevzdat, kdo má jaký pravomoce, kompletní telefonní seznam. Takový ty obecný informace, který jsou jako dobrý, aby se nemusel prostě chodit ptát úplně na každou věc, která ho napadne. Navíc má k ruce teda učitele, kterej mu pak je schopen pomoci ve smyslu, jak se zapisuje do třídnice, kdy a co udělat, jakým způsobem se prezentujeme na nástěnkách, jakým způsobem se posílají rodičům informace v rámci Twigsee nebo tak podobně. Co se týká nového učitele, jakože fakt začínajícího, tak tam to funguje velmi podobně. Funguje to na 2 roky minimálně. A je to jakože ve smyslu ... Ideální je, když s novým učitelem jakoby nastupujícím je ten provázející na třídě. U toho nastupujícího nicméně nezačínajícího na třídě být nemusí, to není nutně jako důležitý. Ale už se mi stalo, že dva nově nastupující jako začínali v jedné třídě. Prostě se to někdy stane. My se naštěstí moc personálně neměníme, takže já nemám s tímhle příliš jako bohatou zkušenost a popravdě řečeno, ty lidi dost se snažím jako vybírat tak, aby k sobě seděli. No a u těch začínajících je to tak, že vlastně jako i plánují spolu, prostě dělají úplně všechno. Navíc se dělají triády ve smyslu, scházejí se teda pravidelně s tím uvádějícím, pravidelně spolu jako hodnotějí tu svoji činnost, jsou tam nějaký následkové činnosti, a to u obou těch kategorií. Prostě probíhají triády, kdy se potká ten uvádějící, začínající a ředitel. A tam si zase řeknem, co a jak. Ty holky si občas píšou nějaký věci, který potřebuju jako vidět, my si spolu řekneme, jak to funguje, většinou si domluvíme nějaký ty následkové věci. Holky choděj jakoby nejenom, že ten začínající učitel v jakýmkoli rázu chodí na následky ke kolegům. Takže určitě k tomu na třídě, tam je to začátek, to je povinný. Prostě stráví dva, tři dny s tím, s kým je na třídě, aby sjednotili pravidla ve třídě. Pak začne chodit na následky po škole ve smyslu získat nějakou jako dobrou praxi. Tohle je zcela nenásilná záležitost v tom smyslu, že v rámci třídnice je zápis jedné věty. "Byl jsem tam, viděl jsem to." A my si o tom pak ale povídáme na těch triádách. To je jako nepsaná záležitost. A zároveň pokavaď se mi teda poštěstí mít ten čas, tak se jdu já podívat. Jakoby vždycky se jdu cíleně podívat na práci toho člověka. Ale pak se snažím ještě o 2 věci: sem tam jako projít a nahlídnout a nebo si vzít supl v té třídě, protože z toho jako bezpečně poznáte, jak to funguje. Takže kromě nějakýho časovýho plánu, kterej je buďto na rok nebo na dva a nějakýho manuálu, kerej je ale spíš takovej jako k nahlídnutí, kam zavolat, kdy co odevzdat, jak to funguje, ale jinak nic úplně zásadního neděláme. Nevznikají z toho žádný jako dlouhodobý zápisy, nevznikají z toho holkám nějaký povinnosti jakoby vytvářet nějaký hodnotící elaboráty, a tak.

NM: To jste mi odpověděla na spoustu otázek. Za to moc děkuju. Já se ještě jenom teda doptám. Mluvila jste o těch triádách, kdy se vlastně schází ta začínající a uvádějící učitelka. A vy se tedy scházíte se všemi začínajícími učitelkami ve škole a se všemi uvádějícími a nebo s každou vlastně tady tou dvojicí zvlášť?

ŘA: Já jsem vlastně většinou, maximálně takovou dvojici, ale i tak bych se setkávala s každým zvlášť.

NM: A máte nějaký časový harmonogram, jak často tady ty setkání domlouváte?

ŘA: Minimálně jednou za 3 měsíce, ale u nás to funguje jako opravdu na přání. Jako když potřebujem se potkat, tak se potkáme.

NM: Takže jak jste říkala, je to nenásilná záležitost jako ty náslechy teda.

ŘA: Přesně tak, ty následky mají jako nepsaně povinný jo, dávám jim to jako na befel, ale je na nich kdy si je domluvenej, s kým si je domluvenej. Já zatím nemám tu potřebu je jako hlídat, protože to funguje. Až pak přijde někdo, kdo to odignoruje, tak to začnu hlídat, ale zatím to jako funguje, takže je to tak, že řeknu, že se prostě nejdřív potkají se svojí kolegyní, domlouví si všechny ty strategie, pravidla a tak. Pak se potkají, teda s někým, většinou doporučuju někoho z těch osvědčených kolegů. Včetně toho, že jako nevynechávám sebe, takže to často choděj ty holky na následky i k nám. No a zatím to je tak, že dostanou, že za poleletí uděláš 3 náslechy a oni to prostě udělají. Takže to funguje zatím.

NM: Když jste mluvila o tom, že začínající učitelky mají nějaký wordový dokument, kde mají takový návod, kam zajít a jak zapsat nebo podobně ... Existuje nějaký dokument nebo nějaká vlastně jako metodika vaše pro ty uvádějící učitelky? Jakým způsobem třeba pracovat právě s těmi začínajícími učitelkami?

ŘA: Úplně na počátku bylo kdysi u NPI jakoby startovací školení. Tak to jsme absolvovali s kolegyní. A od té doby v podstatě je to tak, že já si vybírám fakt jako kvalitní učitelky, ze sborů a s těma si jako sednu a řeknu si, co a jak. A mají k dispozici tytéž dokumenty, co ten začínající. Takže úplně manuál na to není, ale jsou to lidi, kterým jako vím, že můžu věřit, který vědí, jako co po nich chci.

NM: Vy jste říkala, že jste začala na zelené louce všechno jste si vytvářela sama, tak by mě zajímalo, z jakých zdrojů jste čerpali. Vy jste zmiňovala, už to NPI a ...

ŘA: Víceméně celý z toho NPI. Jo to asi půlroční nebo možná při čtvrtě roční seminář několikadílnej s dílnama, se všim. Ono to v podstatě byl pilotní začátek před tím, než to dali do toho zákona, takže my jsme vlastně jakoby byli na to pilotním úvodním jejich proškolení a ty materiály pak vznikly na základě toho. A pak tam zafungovala moje potřeba, kterou jsem cejtila já ... Já jsem cítila, že ty lidi potřebuju jakoby ... Já tomu říkám, ono to není úplně hezký slovo, ale já tomu říkám, že si je potřebuju jako vychovat k obrazu svému. Jednak tak, aby to šlapalo v rámci školy a jednak tak, aby mi tu ty lidi zůstávali, což se jako naštěstí děje. A na to konto jsem začala hledat systémy, jak to jako udělat. Takže ta potřeba jakoby vyšla ze školy nebo ode mě, ale ta inspirace se pak hledala, ať už jako psaní formě někde v knihách nebo jakoby pak pomocí tohohle školení, kterým my jsme vlastně taky měli, ale v té triádě. Ono to mělo tři módy, uvádějící učitel, začínající učitel a vedení školy. A my jsme ho tenkrát celej ten půl rok, rok, jeli v celý té triádě, takže já jsem měla informaci, jak to vypadá na všech těch frontách. Uvádějícího a vedením jsem si prošla sama a začínající holky mi pak jako dávaly zpětnou vazbu.

NM: Když jste dostala třeba tu zpětnou vazbu, měnil jste nějak ten systém, nebo to od začátku jste nastavili tak, jak to vlastně funguje?

ŘA: On se s tím s tím školením se teprve ten systém rodil, takže jsme nastavovali jednak to, co z toho vzniklo a pak to co jsme cejtili, že ještě ty holky jako potřebují.

NM: Takže by se dalo říct, že máte ten systém nastavený stejně, ale potom rok od roku to měníte podle toho, jaká je daná učitelka, začínající, uvádějící a jaké mají potřeby.

ŘA: Teď už se fakt jakoby moc nemění, mění se fakt jenom drobností. Ale v podstatě to, co jsme nastavili, tak jako funguje všem zatím. A jako nemám potřebu to teď v tuhle chvíli jakýmkoliv způsobem inovovat.

NM: A zeptám se ještě ... Učitelé, jak začínající, tak uváděcí mají nějaké předpoklady kvalifikační a nějaké kompetence. Pracujete s nějakým kompetenčním rámcem?

ŘA: Hele moc ne, moc ne. Tady tak už je jako nastavený, že to fakt jede. Takže moc moc nemám potřebu teď jakoby do toho šťourat.

NM: Ještě se zeptám, jak řešíte nebo spíš jste možná řešili ten finanční aspekt?

ŘA: V rámci nějakýho zvýhodnění těch uvádějících to dřív bylo do osobka, protože na to nebyly peníze, takže se dávalo nárokově na rok nebo na dva do osobka. Teď už na to ty peníze jsou, takže to nejde přes osobko, ale jde to přes příplatek. Ale když jsme u toho, tak zcela mimo tu vaši tabulku nám se osvědčilo, že uvádíme všechny zaměstnance, nejenom pedagogy, kompletně i nepedagogy a pedagogy v rámci asistentů. Protože i tihle lidi potřebují podporu, aby se tu cejtili velmi brzy jako doma. I paní kuchařka potřebuje vědět, kam si má odložit věci, kde má komu zavolat, kde mě sežene, kde sežene zástupkyni, na který třídě, kdo je a tak. Takže ono se to fakt vyplácí věnovat trochu času každému kdo do tý školky nastoupí. U těch nepedagogů je to otázka 3 měsíců. Tam to je fofr. U asistentů je to klidně rok.

NM: Mám poslední otázku, je záměrně taková docela obecná. Zajímalo by mě, jak celkově hodnotíte tu novelu zákona, díky které vlastně teda je teď povinnost přidělit tomu začínajícímu učiteli uvádějícího učitele. Je to přínosné? Není? Bylo to už dlouho potřeba, nebo vůbec to potřeba není? Zkrátka jak na to vy nahlížíte.

ŘA: Za mě to rozhodně smysl má. Je to potřeba akorát se dívat na to trošku jako z úhlu každý školy. Může se vám stát, že nemáte koho mu dát, protože prostě pracujete s učiteli, který tam máte a nikdo z nich nemá buď ambice, nebo opravdu schopnost toho vedení toho dalšího člověka. Občas to, myslím si na některý ředitel nasadí strašnou laťku, protože když pak, a to vám asi potvrdí kde, ktorej ředitel ... Když hledáte lidi, přijde vám jich 5, z toho 4 jsou nekvalifikovaný a ten 1 kvalifikovaný je sice kvalifikovanej, ale vy cejtíte, že to úplně ono nebude a ještě navíc nemáte nikoho, kdo by jako byl schopen vést, tak si myslím, že někomu to tu hlavu zamotalo. My tím, že v tom jedeme už dlouho, tak za mě to je jako jedině jako na

první dobrou. Jako to, že jste získala peníze na něco, na co jste je museli horko těžko hledat, je fajn. Neodčerpává to potom bonusy na odměny jiný. Takže jako za mě jediné dobře. Konečně si někdo všiml, že jako jsou věci, který pomůžou. Ale myslim si, že na některých školách vám některý ředitelé stoprocentně řeknou něco jinýho, protože z toho budou mít prostě zamotanou hlavu.

ŘA: Já se zeptám, můžu? Děláte tuhleto diplomku v rámci Prahy nebo i v rámci jako jinejch krajů?

NM: Jenom v rámci Prahy.

ŘA: Já si totiž myslím, že v rámci ostatních krajů by to ... V rámci Prahy to asi vyjde takhle jako na první dobrou, protože aspoň mezi mými kolegy, co se jako stýkáme, tak si myslím, že to tam jako funguje. Ale v rámci v rámci jiných krajů si myslím, že by to vyšlo trochu jinak.

NM: Já tím, že jsem chtěla dělat ty ohniskové skupiny se začínajícími a uvádějícími učitelkami, takže to by asi jediný způsob byl přes online, ale tomu jsem se chtěla s těmi učitelkami vyhnout kvůli tomu, že je to takové neosobní a to právě k těm ohniskovým skupinám vůbec nepotřebuju, naopak.

ŘA: To je pravda, to naprosto uznávám. Ne, jakoby má to smysl, to, co děláte, je dobrý jako téma.

POLOSTRUKTUROVANÝ ROZHOVOR S ŘEDITELKOU VÝZKUMNÉHO MÍSTA B – TRANSKRIPT

Datum a čas konání rozhovoru: 3. 7. 2024, 15:00

Místo realizace: ředitelna výzkumného místa B

Účastníci: Nikola Meryová – výzkumník (NM), ředitelka výzkumného místa B (ŘB)

Úvod – žádost o svolení s nahráváním, představení diplomové práce a způsobu výzkumu

NM: Zajímalo by mě, jak byla tato novela vlastně nebo tato část novely zákona u vás implementovaná teďka? A jak vlastně hodnotíte vůbec tu práci se zákonem? A jestli to pro vás bylo v něčem náročné, nebo ...

ŘB: Tak možná nutno říct, že já se vlastně do funkce ředitelky nastoupila v lednu, takže vlastně jako to znamená, že prostě spoustu věcí jsem jako převzala, nebylo možné je měnit v průběhu roku. Ale právě v souvislosti s tím zákonem jsme se rozhodli, že vlastně tu instituci toho uvádějího učitele jako trochu více ... zavedeme tomu nějaký jako řád a strukturu, takže jako do té doby vlastně samozřejmě každý začínající učitel měl svého uvádějího učitele nebo nějakého mentora, ale vlastně bylo to spíše ... nemělo to žádnou strukturu, nebyly určené třeba, jak často by se měli spolu setkávat a nebyl ani vymezený jako rozsah té pomoci a vlastně tam nebylo ani žádné jako určené finanční ohodnocení. Kromě toho, že se to třeba dvakrát ročně promítlo do nějakých dílčích odměn. Takže od toho dalšího roku jsme se rozhodli, že teda zavedeme opravdu skutečně nějaký jakoby systém uvádějího učitelé, že budou mít k tomu finanční ohodnocení v rozsahu 1.000,- Kč měsíčně, což je aspoň nějaká ... jako ono to ve finále po všech daňových odečtech jako není úžasná částka, ale je to aspoň prostě výraz nějakého ohodnocení. A za to pak budeme požadovat, aby ti učitelé si nastavili teda mezi sebou nějaký jako plán toho, jak budou spolupracovat. Aby ty jejich setkání probíhaly třeba minimálně 1x týdně, nebo já myslím, že ve frekvenci 1 týdně, aby to zase nebylo jako zatěžující pro toho uvádějího učitele, ale mohou mít podobu online schůzky, telefonického rozhovoru, osobního rozhovoru, to už je prostě na tom začínajícím učitelovi a na tom uvádějího. A asi budu určitě chtít i nějaké prostě záznamy o tom, že se to děje. Stejně tak zase potom jako ten začínající učitel bude mít možnost, a vlastně i povinnost, se jít podívat třeba dvakrát do roka k někomu na náslechy. Nejlépe teda k tomu uvádějího učitelé, ale může si vybrat třeba i nějakého jiného kolegu. Pak taky dříve bývalo zvykem, že ten uvádějího učitel byl vždycky jako ten párový učitel na té třídě. A teď jsme to záměrně udělali jinak a že je ta učitelka z jiné třídy. Protože výhodu to má v tom, že si může popovídat i o tom, kdyby měla prostě nějaké třeba problémy v komunikaci s tím druhým třídním učitelem

nebo přímo poradit i s něčím, s čím by se ostýchala třeba jít za kolegou nebo kolegyní na třídě.

NM: Teď mě teda zaujalo, že jste říkala, že jste záměrně volili kolegu nebo kolegyni z jiné třídy. Nevidíte v tom třeba i to úskalí, že vlastně ten učitel nebude dostatečně informovaný o tom, co se vlastně na té třídě, neuvidí to a vlastně bude to mít možná trochu zkreslené očima toho začínajícího učitele?

ŘB: Takhle my máme tu výhodu, že tady v těch horních patrech, jsou vždycky 2 třídy, které jsou jako velmi úzce propojené, protože organizačně někdy i plány, takže tam i ten třídní učitel z té druhé třídy má docela dobrý přehled, co se děje v té vedlejší, takže tam to je případ té jedné třídy. V té druhé třídě je to trochu podobné v tom, že tam je to jako uvádějící učitelka z lesní třídy a ta lesní třída pak jakoby přechází v odpoledních hodinách do té druhé kamenné třídy, takže i tam prostě ty učitelky se setkávají a ty děti se znají a pak už je prostě na té lesní třídě a vlastně té učitelce z té kamenné třídy, jestli třeba jako propojí nějakým způsobem i ty vzdělávací programy. Nebo jsme naopak navrhovali, že ono je dobré, aby ta lesní třída se trochu víc angažovala, aby nebyla jako úplně jako odpojená od toho zbytku, takže tam třeba mohou si navzájem, prostě já nevím ... jít spolu na výlet nebo prostě jako připravit si pro sebe jako program navzájem. Takže tam si myslím, že to není zas takový problém. A budeme mít vlastně 3 začínající učitelé příští rok a v té třetí třídě to je tak, že ta druhá třídní učitelka je sice velmi zkušená, ale osobnostně není úplně založená, nebo není třeba tak komunikativní. Takže i když je to výborná učitelka, tak z tohoto důvodu mám pocit, že třeba ten začínající učitel prostě našel jako víc podpory u někoho jiného.

NM: Já se ptám proto, protože právě jsme na to narazili u toho u té ohniskové skupiny, že některé kolegyně mají kolegyni přímo na třídě a kolegyně, které mají kolegyni, třeba i přes chodbu, tak se vyjádřili právě tím způsobem, že v některých věcech je to komplikované, že tam cítí určitý odstup. Tak proto jsem se ptala, ale každopádně moc děkuju za vysvětlení.

ŘB: Ono já si myslím, že to opravdu záleží na mnoha faktorech. Když budete mít mateřskou školu, která je vlastně jako vnitřně stavebně oddělená, že ty třídy se moc jako nepotkávají, tak tam by to mohl být problém, protože tam opravdu jako nevědí, co se děje v té třídě. Když je to třeba jako tady u nás, kde ty třídy vlastně sousedí, ty děti prostě mohou přecházet z jedné třídy do druhé a ta třída jako je možná, jako jí jako vlastně organizačně spojit ne určité části dne třeba jako volnou hru, tak tam i ten učitel prostě různě jako přechází a má přehled jako o dětech o tom, co se děje a tak.

NM: A zeptám se tedy už jsme trošičku nakousli, vlastně jak to u vás funguje ten systém, tak bych se zeptala více do detailů. Vy jste už říkal na začátku, že to, že určitá forma uvádění těch začínajících učitelů už u vás byla, ale teď jste tomu dát trošičku strukturu řád. Tak máte nějaký harmonogram nebo přesně stanovené plány nebo různé dokumenty, které třeba k tomu využijete?

ŘB: Ještě ne. Já myslím, že mi to přijde jako na řadu až někdy třeba koncem léta. Teď jsou jiné priority. A vlastně si myslím, že je dobré to ale tvořit společně s těmi začínajícími a uvádějícími učiteli. A tím, že vlastně s tím začínáme, že si myslím, že jako je potřeba tomu dát jako trochu určité meze, ale zároveň i volný průběh, abychom zjistili jako jak je to funkční. Jo, abychom třeba neřekli striktně “Musíte se prostě potkávat dvakrát týdně”, a pak bychom zjistili, že to je prostě velmi složité z hlediska plánování služeb z hlediska třeba volného času, tak prostě najít tu vhodnou míru, kde to je prospěšné a zároveň nezatěžující.

NM: Máte nějak zorganizované to setkávání? Já jsem třeba mluvila s jednou paní ředitelkou, která mi říkala, že tam už u nich to funguje trochu déle a mají ... říkají tomu triády a setkává se uvádějící učitelka, začínající učitelka a ředitelka vždy třeba po měsíci nebo po půl roce a řeknou si právě, co a jak. Nebo u nás třeba to funguje tak, že máme skupiny uvádějící učitelé, tak začínající učitelé a setkáváme se takhle různě průběžně. Tak by mě zajímalo, jestli máte nějaké třeba schůze hromadnější v tomhle smyslu.

ŘB: Zatím ne. Zatím jsme jako to tak neměli. Vlastně ten můj vklad jako ředitelky možná jako probíhá teď, když mám jako první evaluace a s každou z kolegyněk někoho vařím zvlášť a zjišťuju vlastně co oni jako potřebují. A třeba právě zjišťuji, které paní učitelky by se rády posunuly profesně právě tím, že se stanu těmi uvádějícím učitelkami. A samozřejmě jako nabízím všem kolegyním, že když se potřebuji jako profesně poradit, tak za mnou můžu jako přijít ... Jako ještě nevím, jestli to bude tak, že třeba jako tohle bude součástí jako třeba toho půlročního hodnocení těch pedagogů a součástí těch jako rozhovorů a nebo jestli právě jako budeme mít třeba jednou za těch půl roku nebo čtvrt roku nějaký jako rozhovor ve třech ... Abych pravdu řekla, že toto je ještě právě ve stavu zrodu a naopak si jako ráda nechám inspirovat příklady toho, kde to funguje.

NM: Zajímaly by mě zdroje, ze kterých jste čerpali, nebo případně, z čeho přemýšlíte, že budete čerpat. Co bude pro vás ten zdroj inspirace právě?

ŘB: Tak jedním ze zdrojů inspirace je, že naše škola je zapojená do programu Metoda dobrého začátku. A vlastně s paní zástupkyní se asi jednou za čtvrt roku setkáváme na setkání zástupců nebo ředitelů těch center kolegiální podpory, což jsou vzorové mateřské školy, které implementují tu metodu Dobrého začátku a fungují právě i střediska dobré praxe. A tam nám představili jako takový systém sdílení, který je zaměřený na jako začínající učitele v té metodě toho Dobrého začátku. A u nás se to vlastně snoubí jedno s druhým, že ty začínající učitelé budou jako velmi pravděpodobně začínat i s tou metodou a právě nás jako velmi oslovil ten způsob toho setkávání jednou za měsíc, kde jsou jako již předem dané schůzky, které jsou asi v tom měsíčním intervalu, kde se setkává vždycky třeba polovina těch zaměstnanců nebo toho pedagogického personálu podle služeb, a pak zase druhá polovina. Mají daná témata, která se řeší a to reflektivní setkání je vlastně zaměřené jako na tu Metodu dobrého začátku, ale myslím si, že prostě je možné to vlastně jako dobře využít celkově jak pro ty začínající učitelé, tak prostě vůbec pro podporu toho týmového ducha a tu týmovou spolupráci.

NM: Takže využít tu máte nějaké třeba jejich metodiky nebo nějaká školení?

ŘB: No ... ano. On úplně tenhle tenhle program není úplně součástí té metodiky. To vlastně vzniklo v jednom z těch center kolegiální podpory, kteří si jako postavili tenhle program, ale dali ho k dispozici všem ostatním mateřským školám, které jsou zapojeny do toho programu. Takže to je jedna z cest, kde jsme se nechali inspirovat. A pak jsme byli právě na návštěvě v dalších mateřských školách, kde už mají nějaký zavedený systém, tak tam jsme se také nechali inspirovat. Takže vlastně sbíráme informace toho, co funguje, abychom si to jako postavili zase pro nás a pro naše podmínky.

NM: Takže nejenom vlastně z nějakých třeba metodik, které jsou dostupné, ale i právě dobré praxe. Skvělé. Zeptám se ještě ... Samozřejmě učitelé mají nějaké profesní kompetence, které chceme někam posouvat a zajímalo by mě, jestli pracujete s nějakým kompetenčním rámcem.

ŘB: S kompetenčním rámcem ... Myslíte jako ...

NM: Například od Syslové.

ŘB: Ne, s tím ne. Jako v praxi mateřské školy ne. S čím jako pracujeme ... protože právě jsme fakultní škola a jsme zapojeni v projektu toho provázejícího učitele, tak v rámci toho máme možnost poslat naše paní učitelky i na úvodní a průběžná školení, která patří jako k tomu programu. A v rámci toho jako vzdělávání těch provázejících učitelů jedno z těch školení je zaměřené na mentorské dovednosti. Takže vlastně to je něco, co je společné pro provázejícího tak uvádějícího učitele. Takže i když třeba naše paní učitelky nejsou všechny v tom programu provázejícího učitele, protože tam je to v současné době ve fázi pilotního ověřování a ten počet těch míst je omezený, tak i tak se můžou zúčastnit těch školení, které jsou zdarma, které vedou odborníci, jako je paní doktorka Kaslová, paní doktorka Loudová, paní doktorka Koželuhová, paní doktorka Kmentová, takže každý prostě se zaměřuje, na jakou oblast. A na oblast těch mentorských dovedností je takové to úvodní školení.

NM: Zeptám se ještě ... už jsme to maličko to na to narazili, ale zajímá mě ještě ten finanční aspekt. Jestli se nějakým způsobem s příchodem té novely u vás něco změnilo, nebo jestli vlastně už jste nějakým způsobem řešili odměny nějakou formou. S tím, že teď samozřejmě na to jsou finance přímo od státu. Tak jak se to u vás změnilo?

ŘB: To nemůžu říct, protože moje zkušenost ... S tím jako nemám zkušenost. Já si myslím, že to bývalá paní ředitelka řešila v rámci mimořádných odměn. Prostě v momentě, kdy na konci školního roku nebo v polovině rozdělovala z toho balíku, který má mateřská škola na odměny, tak prostě těm uvádějícím učitelům ... je finančně ohodnotila. Ale abych pravdu řekla ani jako já nevím, jestli vlastně ta novela zákona, jestli odkazuje k nějakému finančnímu ohodnocení. Provázející učitel ano, ale já jsem dosud to nestudovala, takže vlastně nevím, jestli tam je nějaké finanční ohodnocení a jestli se to týká mateřské školy.

NM: Je pravda, že ten paragraf, který se týká začínajících učitelů v novele zákona o pedagogických pracovnících, je hodně krátký a tam to přímo není. Ale je to ve školském zákoně, protože ty finance teďka přichází, jakoby navíc kvůli tomu.

ŘB: Tak to je dobře. To je i pro mě dobrá informace, protože k tomu jsem se nedostala, abych to zkoumala. A jestliže budu mít nárok na to žádat pro tyto jako uvádějící učitele ještě finanční odměnu navíc. Já jsem si říkala, že aspoň aby mě něco 1.000,- Kč a třeba se ukáže, že v tom rozpočtu je více peněz a bude to výborné. Já vím, že provázející učitelé mají 2.000,- Kč na měsíc celoročně, ale mají tam povinnost toho vstupního a průběžného vzdělávání. A provázející učitelé jsou ti učitelé, kteří provázejí studenty, takže mentoři v těch školách, ale tam to má jasně danou strukturu, kolik hodin minimálně musí ten učitel studenty provázet nebo kolik hodin musí věnovat reflexím, kolik hodin musí jako věnovat tomu plánování s těmi studenty, kolik hodin nepřímé, jako administrativní, činnosti a tak dál. Takže tam je to jasně dané. Ale k uvádějícímu učiteli jsem se ještě nedostala.

NM: Ještě by mě zajímalo ... Nechci vám zasahovat do nějakých interních věcí, takže jestli je to interní ... jenom jak jste říkala, že jste ve funkci nově od ledna, tak jestli jste o tom viděla už nějakou delší dobu a jestli jste se s paní ředitelkou třeba dopředu nedomlouvaly, nebo jestli jste se nepodílela právě na přípravě toho zařazení těch uvádějících učitelů.

ŘB: Ne, to jako úplně ne. Já jsem do té doby zastávala funkci zástupkyně, ale jako sice jsem měla na starosti pedagogické věci, ale toto ... Jak říkám, většinou prostě ten uvádějící učitel byl ten učitel jako ve třídě a vlastně to souviselo i s tím, že zkušená učitelka jako pomáhala té začínající, takže většinou prostě paní ředitelka dávala na jednu třídu tak, aby to bylo vyrovnané.

NM: Rozumím. Ještě jste říkala, že byste si představovala s těch setkání do budoucna začínající uvádějící učitelé nějaké výstupy? Tak jsem se chtěla zeptat, jestli už to funguje, nebo jestli je to spíš jenom představa do budoucna.

ŘB: Nefunguje, zatím je to spíš představovat do budoucna, ale zase ... Pro mě by to mělo být tak, aby to bylo funkční a ne jako čistě administrativní úkon. Takže opravdu jako jenom velmi stručné záznamy těch setkání, jeden dva řádky toho, vlastně co řešili nebo jako o čem si povídali nebo jaké ty závěry z toho třeba, co třeba by měla zkoušet. A je to vlastně pro obě. Zpětně ohlédnutí na to, co všechno jako spolu probrali, jaké rady zazněly. Co třeba z toho začínající učitelka ... co se jí daří, jak se posouvá v té praxi. Nebo třeba které rady uvedla do praxe, takže si myslím, že je to důležité, ale musí to být zase v nějaké takové jako efektivní a nezatěžující formě. Vůbec ne stohy papírování.

NM: A poslední otázka je taková záměrně obecná. Zajímalo by mě, jak vlastně tu novelu jako takovou hodnotíte, jestli přišla včas, pozdě, brzy nebo ... už jsme na to taky narazili, jestli je dostatečně podložena něčím právě pro vás jako pro ředitelku, když máte s tím už nějak pracovat a vlastně to aplikovat na tu konkrétní školku.

ŘB: Jako obecně tak jako asi řekla bych, že jako lepší pozdě než nikdy. Že je určitě potřeba, jako bylo potřeba tomu dát jako nějaký řád a nějakou strukturu a vůbec jako nějaký právní rámec či jinak. Jinak je to prostě jako nekonzistentní, nesystémové. Jako někde, kde prostě mají dobře propracovaný ten systém zavádění těch učitelů, tak tam to funguje, někde, kde prostě se jako předpokládá automaticky, že stačí říct “Tak ten ti pomůže”, tak to fungovat nemusí. A důležité je to finanční ohodnocení, protože to samozřejmě mnohem víc motivuje ty zkušené učitele, aby pomáhali. Jenže to ale zase musí být průkazné, protože když je někdy finanční ohodnocení, je potřeba jako prokázat, že tam teda ty výsledky jsou a že to nezůstává na papíře. No a hlavně jako máme státem chybějící kariérní řád, takže tohle je aspoň jako nějaké jako nahrazení toho kariérního řádu. V praxi jsou ty možnosti omezené, takže tohle je aspoň nějaký způsob pro ty učitelky, které jsou zkušené, už jsou dlouho v praxi, jak se jako dá realizovat získat nějaké finanční ohodnocení.

NM: Zase je otázka, jestli ta novela toho zákona je teď ve formě, v jaké je takhle dostatečná.

ŘB: Já jako nevím. Jak říkáte. Já opravdu jsem to doteď nepotřebovala studovat, ale vím, že prostě jako MŠMT poslalo všem školám nějakou metodiku, takže jako to ještě teprve mě čeká prostudovat a v případě, že to bude mít ... Třeba ten provázející učitel má opravdu velmi jasnou strukturu, ale je to program, který je v pilotním ověřování a koordinují to prostě nějaký pracovníci z MŠMT a poskytují velkou podporu jak těm jak univerzitám, tak těm spolupracujícím školám. A je to velmi jako jasné a přijde mi to takhle funkční. Ten uvádějící učitel asi nemůže mít stejnou strukturu, protože se týká vnitřní organizace každé školy mateřské, základní a tak dále, takže to určitě nemůže být jak sjednocené ze strany toho státu, ale ... Tak jsem zvědavá.

NM: Ještě jsme se bavili o tom, že ten zákon nebo ta novela teda s vstoupila v platnost od 1. ledna, tak jestli ... A teď to je trošičku můj pohled, že vlastně se teď se tím zaobíráte tak, jak to plyne a že právě sbíráte spíše ty zkušenosti a spíše směřujete až na ten další rok, kdy tvořit nějakou nějakou tomu strukturu a harmonogram. Tak kdy by podle vás byl ten ideální ... Nebo myslíte si, že to bylo dostatečně dopředu třeba avizované?

ŘB: Jako to asi nedokážu posoudit úplně. Čistě z toho pohledu, že v té době to bylo trošku mimo pole mého zájmu. Ale je důležité už jenom to, že to bylo vydáno. Už právě proto, že to nutí ty školy to nějakým způsobem jako strukturovat. A pakliže doteď neměli nějaký jako vnitřní třeba předpis o tom, jak uvádět ty učitele, tak už by ho si ho teď měli jako vytvořit. Takže si myslím, že v tom to je důležité, že to je jako systémové řešení, že teď máme prostě tu pozici toho uvádějící učitele a co to teda znamená.

NM: Výborně, tak ode mě to bude všechno. Jestli k tomu Vy osobně už nic nemáte, tak já vám moc děkuju.

POLOSTRUKTUROVANÝ ROZHOVOR S ŘEDITELKOU VÝZKUMNÉHO MÍSTA C – TRANSKRIPT

Datum a čas konání rozhovoru: 11. 7. 2024, 17:00

Místo realizace: ředitelna výzkumného místa C

Účastníci: Nikola Meryová – výzkumník (NM), ředitelka výzkumného místa C (ŘC)

Úvod – žádost o svolení s nahráváním, představení diplomové práce a způsobu výzkumu

NM: Mě by na začátek zajímalo, jak vlastně byla ve vaší mateřské škole implementovaná část novely zákona ohledně podpory začínajících učitelů a jak hodnotíš práci se zákonem?

ŘC: Takže jak byla implementovaná začnu. Implementovaná byla vlastně ještě předtím, než byl zákon, než to bylo uzákoněno povinně, takže jsme začali pracovat na tom v září, bylo to takové pozvolné. A pak jsme začali vlastně od toho ledna a víceméně jsme se ze začátku řídili pokyny z MŠMT, které přišly. Následně jsme si upravovali na své požadavky nebo to, co vyplývalo z vnitřních diskusí a situací, tak jsme se snažili hledat přesně na naší mateřskou školu. Ono vlastně v těch brožurách to bylo docela dobře daný a popsáný a víceméně se z toho dalo dobře odrazit pro to, abysme si to pak nastavili na to, co prostě potřebovali přesně ty začínající učitelé.

NM: Myslíš teďka ty brožury od NPI?

ŘC: Jo jo jo.

NM: Dobře, děkuju za doplnění. Druhá otázka je, jestli se jednalo o změnu nebo už mateřská škola fungovala s plánem podpory pro začínající učitelky. Myslím teď spíš jako ještě dřív než v tom září. Chápu, že ta novela byla platná od ledna, ale právě proto myslím jakoby ještě dřív.

ŘC: No myslím si, že tam nějaký jistý způsob adaptace jako celkově jak začínajících, tak možná i spíš těch, co nově přišli do mateřské školy, tak tam byl, ale často se na spoustu věcí zapomnělo, protože k tomu nebyl určený přesný ten jeden člověk, na koho se mohly obrátit, kde se mohly ptát. Buď si to tak nějak spíš zjišťovali samy ... Což třeba občas, když se bály, nebo nebyly komunikačně zdatné, byly ostýchavé, tak vlastně se ten problém nebo ta situace nevyřešila, nebo se obracely na vedení, kde si nejsem jistá, jestli jako vždycky našly to, co potřebovaly. Takže takový jako kolektivní nějaký diskuze, než aby jako měl člověk tu

možnost se obrátit na toho jednoho svého člověka, ke kterému má důvěru a můžu tam prostě řešit, co potřebuju.

NM: Takže to nebylo úplně systémové.

ŘC: Přesně.

NM: Ten proces uplatnění té novely zákona v praxi teď ... dalo by se říct, že byl pro vás právě třeba tím, že nebyl dřív úplně daný ten systém, náročný? A pokud ano, tak v čem třeba konkrétně by tě napadlo?

ŘC: No samozřejmě to odráží naši mateřskou školu, která je velká. Tím pádem tam v tom prvním roce bylo těch začínajících učitelek poměrně hodně. A nějak to skloubit s tím, že jich bylo hodně jak v prvním roce, tak v druhém roce. Že možná by bylo asi dobrý začít tím to oddělit, což vlastně jsme zjistili, nebo já jsem zjistila až potom, co už ty setkání jako proběhly.

NM: To je dobrá poznámka. Vlastně to vyplynulo i na těch rozhovorech s těmi začínajícími učitelkami. Že vlastně tam byly rozdíly mezi učitelkou, která už byla v praxi rok a potřebovala tu začínající učitelku spíš na tom začátku, než když ji dostala jakoby teďka oficiálně k tomu druhému roku, kdy už to tolik nebylo potřeba jako na tom začátku.

ŘC: Přesně tak. Ano.

NM: A jak teda teď funguje ve vaší mateřské škole ten systém uvádění začínajících učitelů? Myslím, jestli jsou nějaký jasně definovaný principy, jestli je nějaký harmonogram, časová dotace, určený nějaký aktivity, kterými prochází ty začínající nebo uvádějící učitelky ... co tě ještě napadne?

ŘC: Já to vezmu jako z pohledu i těch uvádějících. Tam se snažíme jim vybrat nebo doporučit, aby si oni vybrali ... tím, že už většina z nich z dřívějšíka nějakou zkušenost má, tak nějaký školení, který by jim pomohlo typově v nějakým mentoringu, couchingu, ... něco v tomhle jako smyslu, aby si ještě víc ujasnili tu roli. A začínajícím zejména v tom prvním roce jsme vyloženě stanovili jakoby konzultace pravidelný s tím uvádějícím učitelem. Aby chodili na náslechy častěji a daří se nám teď i líp si jako uvádějícím a s vedením předávat tu zpětnou vazbu a víc to napasovat na ty potřeby těch začínajících. Protože někde jsme zjistili, že když je ta začínající učitelka na tom hůř a spoustu věcí si neuvědomuje, takže tam ten uvádějí si učitel funguje velmi intenzivně, chodí tam i častěji na náslechy. Takže se spíš jako snažíme z potřeb těch začínajících učitelek to víc napasovat přes toho uvádějícího učitele na ty jejich potřeby. Samozřejmě už se s tím pracuje mnohem líp než na začátku, kdy to bylo takový jako pozvolný a zjišťování, co vlastně jako kdo potřebuje ... což asi ty potřeby si myslím, že jsme nakonec docela dobře zmapovali a myslím si, že to je takový jako intenzivnější a víc funkční.

NM: Takže kdybys měla konkrétně popsat, jak je teď vlastně organizovaný to uvádění ...?

ŘC: Máme společný setkání čtvrtletní vždycky skupina začínajících učitelů a skupina uvádějících učitelů. Pak jsme si stanovili dopředu, co chceme po těch začínajících – aby chodili na ty náslechy, že chodí na náslech ten uvádějící k tomu začínajícímu, aby on mu doporučil něco ze svého pohledu anebo mu doporučil, ke komu se jít na co podívat.

NM: Má tohle teda nějaký harmonogram nebo časovej plán, kdy co, jak často a jaký je z toho třeba závěr a tak?

R3: Časovej harmonogram mají spíš ty společný setkání. U těch setkávání těch uvádějících a začínajících mezi sebou to fakt vychází z toho, jak to oni cítí, jak to potřebují a pak předávají jako zpětnou vazbu vedení. Takže jako na jednu stranu je něco plánovaného a na druhou stranu něco hodně operativního a vychází se z té aktuální situace.

NM: Rozumím. A potom teda vedení předkládají nějaký z toho zápis taky?

ŘC: Jo, z těch náslechů píšou (Pozn. uvádějící učitelé) jakoby průběh a co doporučili celkově. Samozřejmě, aby zůstal jako nenarušený ten vztah toho začínajícího a uvádějícího učitele, tak takový ty následný věci směrem k tomu vedení, co jako my bychom jako vedení mohli ještě udělat a nebo co pak třeba zjistili, že je u těch začínajících problém, na co se zaměřili, co doporučili a tak.

NM: Když už jsme tady u toho, tak se rovnou zeptám, jestli pracujete teďka s nějakým kompetenčním rámcem.

ŘC: Hele ne. To spíš jako necháme na těch uvádějících a myslím si, že úplně asi s tím nepracujou. Že třeba pro ty, co jsou v prvním roce, tak je to opravdu hodně praktický, ty co jsou v druhém roce, tak už to jde spíš opravdu po těch cílených věcech, v čem si nejsou jistý nebo administrativní, jako diagnostiky a tak. Jako možná by to nějaký systematickej model jako chtělo, ale zároveň si myslím, že to nejde aplikovat úplně jako na všechny. Člověk jako vycucne to, co potřebuje, ale to spíš teda necháváme na těch uvádějících směrem k těm začínajícím.

NM: Dobře, děkuju. Už jsme tady na to taky narazily, ale ještě bych měla otázku vyloženě na zdroje, ze kterých jste při tom vytváření toho systému čerpali nebo čím se se inspirovali. Ty jsi už zmiňovala to NPI třeba nebo to, co vám bylo zasláno z MŠMT ... tak stačilo to?

ŘC: Jak komu asi. Myslím si, že asi by bylo fakt dobrý víc kontrolovat nějakou zpětnou vazbu, co si sami vytvářejí ti začínající učitelé. Aby to mohlo být jako průkaznější a víc vysvětlující i pro toho uvádějícího, aby se od toho mohli odrazit. Protože ten, kdo prošel vysokoškolským vzděláním, tak tuší a ví, ale kdo prošel středoškolským tak vlastně o tom tolik ponětí nemá, takže to trošku víc sjednotit.

NM: Rozumím. Ještě když se vrátím k těm zdrojům, napadá mě, ty jak máš tu kamarádku, která je taky ředitelka mateřské školy, tak třeba nebavily jste se spolu třeba, že byste se takhle jakoby inspirovali jinou mateřskou školu, kde to už třeba nějak funguje?

ŘC: Hele jako jo. To mi přijde jako to úplně nejcennější, když sdílíš s někým něco, co už někde funguje a můžeš si z toho něco odnést. My vlastně máme taky vlastně sdílené na Sharepointu rozcestník, kterej je prvotně pro ně takovej jako informativní. Pak dostanou seznam toho, kdo je v jaké metodice shledán, že v téhle oblasti je kvalitní, té se věnuje, ta ho baví, ta mu jde a tam se jdi podívat na ten náslech. Plus teda ještě využíváme koordinátorku ŠVP, takže máme prostě jako metodickou podporu, jak tvoření třídních vzdělávacích programů, tak se na ní můžou obrátit v činnostech, že se na ni můžou obrátit, přijde se podívat, poradí, ...

NM: To je pravda, že to je vlastně poměrně ojedinělé asi, taková podpora. A pro ty začínající učitelky to může být určitě přínosné, mít ještě dalšího člověka, na kterého se může obrátit a poradit se. Ještě se k tomu možná rovnou zeptám, vlastně i v souvislosti s tím mám tady otázku, jakým způsobem řešíte finanční aspekt toho uvádění a jestli se změnila nějak tahle stránka právě s příchodem té novely?

ŘC: Finančně jsme šli potom, že jsme prostě využili toho metodického pokynu z MŠMT, jak s tím finančně nakládat. S tím, že jsme tam nevyužili ze začátku úplně nějak extra ty finance na vzdělávání. Ale to bychom chtěli právě teď využít víc tím, že vlastně holky začínají chodit víc na ty náslechy a víc komunikují jako kolektiv mezi sebou, že se jdou poradit i k někomu jinému.

NM: Takže primárně to teď šlo spíš na nějaké odměny uvádějícím učitelkám, ale do budoucna byste chtěli více využít ty finance na dozdělávání právě těch uvádějících učitelek. Chápu to správně?

ŘC: Přesně tak. A u toho koordinátora ŠVP tam čerpáme finance z evropských dotací.

NM: Dobře, děkuju. Tak, poslední otázka je taková záměrně hodně obecná a zajímalo by mě, jak celkově hodnotíš tu novelu zákona, díky které je povinnost přidělit tomu začínajícímu učiteli uvádějícího a jestli je to přínosný, není to přínosný, jestli to bylo potřeba, není, jestli je to dostatečně třeba metodicky podložený, financovaný a tak dále.

ŘC: Určitě hodnotím dobře to, že to je, že to vzniklo, protože si myslím, že to je potřeba i vzhledem k tomu, že to je taková motivace pro ty začínající. Může to i motivovat ty lidi po tom, co absolvují to studium, že do toho oboru půjdou, protože nebudou úplně hozený do něčeho. Vidí, že tam bude někdo, na koho se můžou obrátit. Takže to je takový jako pozitivum. I na tu orientaci, zejména v tom prvním půl roce až roce, kdy si zvykají na tu školu adaptují se ... tak, že ta jistota, že můžou říct i něco nepřijemného nebo co se jim nezdá, s čím si nejsou jistí ... Takže se to jako dá řešit, že ty věci jako nezametaj. Jestli to je dobře finančně ohodnocený ... No, tak samozřejmě bych si představovala každý dát ještě vyšší

částku. Myslím si, že v tom prvním roce, minimálně půl roce bych to klidně zvedla a v tom druhém roce si myslím, že už tam je ta potřeba trošku nižší.

NM: Jasně, takže i odlišit vlastně první a druhý rok uvádění takhle finančně. No, když už jsme na tohle teď narazily, tak vlastně jsme se bavily o té chvíli, kdy ta změna legislativy přišla, jak s těmi začínajícími, tak s uvádějícími učitelkami, tak i s těma ředitelkami ... Že vlastně v platnost to oficiálně vstoupilo 1. 1. 2024, že, ale školní rok začíná v září už. Takže to zaprvé a za druhé máme tam ty paní učitelky, které byly v praxi předtím jeden rok a teďka jsou druhým rokem a oficiálně do toho spadají. A ta podpora je jim samozřejmě přiznaná, což to je určitě dobře, akorát přesně, jak jsme se o tom bavily, tak už není třeba tak moc potřebná, jako byla na tom začátku.

ŘC: Jako myslím, že v tom prvním roce je to hodně o tom uvádějícím, že chodí za tím začínajícím a ptá se a vyhledává ho sám. Zatímco v tom druhém roce si myslím, že často už může hodně vyhledávat ten začínající toho uvádějícího, když něco potřebuje. Samozřejmě to, že to šlo jako během roku od ledna je z důvodu financování, což je věčný problém, že finance jsou na kalendářní rok a škola na školní rok. Což je nanic, ale jako nějak se s tím prostě fungovat dalo, no.

NM: Lepší než nic. A lepší později než vůbec, že?

ŘC: Tak. Ano.

NM: Dobře, tak jestli k tomu už nic nemáš, nějakou doplňující poznámku ...

ŘC: Za mě je dobře, že to je ... Tím sdílením člověk předá nejmíc.

NM: Souhlasím. Tak jo, tak mockrát děkuju za rozhovor.

Příloha 9 – Transkripce strukturovaného rozhovoru s ředitelkou výzkumného místa D
(německy)

STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR S ŘEDITELKOU VÝZKUMNÉHO MÍSTA D (RAKOUSKO) – TRANSKRIPT NĚMECKY

Datum a čas konání rozhovoru: 7. 11. 2024, 15:00

Místo realizace: ředitelna výzkumného místa D

Účastníci: Nikola Meryová – výzkumník (NM), ředitelka výzkumného místa D – Rakousko (ŘDR)

Úvod – žádost o svolení s nahráváním, představení diplomové práce a způsobu výzkumu

NM: Ich würde gerne zuerst fragen, wie in Ihrem Kindergarten das System der Einführung neuer Lehrkräfte funktioniert.

ŘDR: Leider gibt es in unserer Einrichtung das System des Mentorings nicht. Auch wenn es meiner Meinung nach ein sehr gutes System wäre, um neue Mitarbeiter in ihren Beruf und an ihre Aufgaben einzuführen. Ich weiß, dass diese Methode in vielen Ländern sehr gängig ist und auch in einigen Berufssparten, wie zum Beispiel in der Sozialpädagogik, praktiziert wird. Bei Elementarpädagogen und Lehrern ... ich habe beide Ausbildungen absolviert ... ist das jedoch in Österreich nicht üblich.

NM: Aha, ok, Mentoring gibt es bei Ihnen also nicht. Gibt es definierte Prinzipien und eine Organisationsstruktur für die Einführung neuer Lehrkräfte? Haben Sie eine Methodik oder einen Zeitplan für die Einführung neuer Lehrkräfte?

ŘDR: Nein, so etwas haben wir nicht. Es wird davon ausgegangen, dass die sehr praxisorientierte Ausbildung ausreicht, um neue Mitarbeiter schnell in die tägliche Arbeitsroutine einzubinden. Leider funktioniert das bei vielen Pädagogen nicht, was oft zu Frustration führt, weil sich neue Lehrkräfte alleingelassen fühlen. Wie einige meiner Kolleginnen es beschrieben haben: „Der Berufseinstieg in unsere Branche ist eigentlich wie ein Sprung ins kalte Wasser!“

NM: Und wie sieht es dann aus, wenn eine neue Lehrerin anfängt?

ŘDR: Im Großen und Ganzen erhält man in unserer Sparte viele Informationen von anderen Mitarbeitern, die schon länger in der Einrichtung tätig sind oder von der Leitung des Betriebs. Es wird aber ein hohes Maß an Eigeninitiative vorausgesetzt.

NM: Aber Sie weisen den neuen Lehrkräften keinen Mentor direkt zu?

ŘDR: Nicht direkt. Nein.

NM: Verstehe. Nutzen Sie also keine speziellen Methoden für die Einführung in die Praxis?

ŘDR: Unser Arbeitgeber bietet für neue Mitarbeiter verpflichtende Seminare an. Der Inhalt dieser Seminare bezieht sich jedoch nicht auf die neuen Aufgaben eines Berufseinsteigers, sondern lediglich auf organisatorische Strukturen und Vorgaben. Außerdem haben wir alle 14 - tägige Dienstbesprechungen. Inhaltlich geht es dabei unter anderem auch um das Wohlbefinden der Mitarbeiter. Beim Großteil dieser Besprechungen geht aber vorrangig um pädagogische Themen, gemeinsame Grundhaltungen im Team und die Wertevermittlung.

NM: Super, danke. Wie ist es mit dem finanziellen Aspekt in dieser Situation?

ŘDR: Leider stehen keine finanziellen Mittel zur Verfügung, um Mentoring außerhalb der vorgeschriebenen Arbeitszeit zu finanzieren. Ich habe auch in anderen Kindergärten in Steyr nachgefragt, ob dort bereits ein Mentoring installiert wurde. Keiner der 5 Kindergärten nützt dieses System. Die Finanzierung ist wahrscheinlich einer der Hauptgründe, warum Mentoring weder bei uns noch in anderen Kindergärten in Steyr umgesetzt wird.

NM: Verstehe, danke. Könnten Sie Bereiche nennen, in denen neue Lehrkräfte die größten Schwierigkeiten haben?

ŘDR: Unsere Ausbildung ist sehr praxisorientiert. Es wird angenommen, dass dies einen schnellen Einstieg in die Praxis ermöglicht. In einigen Bereichen, wie Kommunikation oder der Arbeit mit Kindern mit speziellen Bedürfnissen, reicht das jedoch bei weitem nicht aus. Ich denke, dass Mentoring in solchen Fällen sehr hilfreich sein könnte.

NM: Sicher, ja ... vielleicht wird es in Zukunft besser werden ... Ok, danke schön für Ihre Zeit und Ihre Antworten ...

ŘDR: Gern geschehen. Ich hoffe, dass meine Antworten Ihnen zumindest ein bisschen weiterhelfen, auch wenn ich nicht viele Informationen geben konnte.

NM: Natürlich. Vielen Dank nochmals!

Příloha 10 – Transkripce strukturovaného rozhovoru s ředitelkou výzkumného místa D (český překlad)

STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR S ŘEDITELKOU VÝZKUMNÉHO MÍSTA D (RAKOUSKO) – TRANSKRIPT (ČESKÝ PŘEKLAD)

Datum a čas konání rozhovoru: 7. 11. 2024, 15:00

Místo realizace: ředitelna výzkumného místa D

Účastníci: Nikola Meryová – výzkumník (NM), ředitelka výzkumného místa D – Rakousko (ŘDR)

Úvod – žádost o svolení s nahráváním, představení diplomové práce a způsobu výzkumu

J: Chtěla bych se jako první zeptat, jak funguje ve Vaší školce systém uvádění nových učitelů?

ŘR1: Bohužel v naší instituci systém mentoringu neexistuje, i když si myslím, že by to byl velmi dobrý systém pro uvedení nových zaměstnanců do jejich práce a úkolů. Vím, že tato metoda je v mnoha zemích běžná a také praktikovaná v některých profesních odvětvích, jako je například sociální pedagogika. U předškolních pedagogiků ani učitelů ... absolvovala jsem obě studia ... to však v Rakousku není obvyklé.

J: Aha, dobře, mentoring u vás tedy nefunguje. Existují alespoň nějaké definované principy a organizační struktura pro zavádění nových učitelů? Máte nějakou metodiku nebo časový plán pro zavádění nových učitelů?

ŘR1: Ne, nic takového u nás nemáme. Předpokládá se, že velmi prakticky orientované vzdělání stačí k tomu, aby se noví pracovníci rychle začlenili do každodenní pracovní rutiny. Bohužel to ale u mnoha pedagogů nefunguje, což často vede k frustraci, protože se noví učitelé cítí osamoceni. Jak to popsaly některé mé kolegyně: „Nástup do naší profese je vlastně jako skok do studené vody!“

J: A jak to tedy vypadá, když nastoupí nová paní učitelka?

ŘR1: V podstatě se spoléhá na to, že nové učitele podpoří kolegové, kteří v zařízení pracují déle nebo vedení školy. Vyžaduje se ale vysoká míra vlastní iniciativy.

J: Žádného uvádějícího učitele mu ale tedy nepřidělujete?

ŘR1: Přimo ne. Ne.

J: Rozumím. Nevyžíváte tedy žádné metody uvádění do praxe ve Vaší školce?

ŘR1: Náš zřizovatel nabízí pro nové zaměstnance povinné semináře. Obsah se však nevztahuje na nové úkoly začínajícího pracovníka, ale pouze na organizační strukturu a pokyny. Kromě toho máme každých 14 dní pracovní porady. Obsahově se mimo jiné zabýváme i pohodou zaměstnanců. Většinou se ale tyto porady zaměřují na pedagogická témata, společné postoje v týmu a předávání hodnot.

J: Super, děkuji. Jak řešíte finanční aspekt v této situaci?

ŘR1: Bohužel na financování mentoringu mimo předepsanou pracovní dobu nejsou k dispozici žádné finanční prostředky. Ptala jsem se také dalších mateřských škol ve Steyru, zda tam zavedli systém mentoringu. Ani jedna z pěti školek tento systém nepoužívá. Financování je asi jeden z hlavních důvodů, proč systém mentoringu u nás ani v jiných školkách ve Steyru zaveden není.

J: Rozumím, děkuji. Dokázala byste jmenovat oblasti, kde mají začínající učitelky největší problémy?

ŘR1: My máme hodně prakticky zaměřené vzdělání. Předpokládá se, že právě to zajistí rychlé zapojení do praxe. V některých oblastech, jako je komunikace s rodiči nebo práce s dětmi se specifickými potřebami, to však zdaleka nestačí. Domnívám se, že by zde mentoring mohl být velmi užitečný.

J: Určitě ano ... možná se toto do budoucna zlepší ... Dobře, mockrát děkuji za Váš čas a odpovědi.

ŘR1: Rádo se stalo. Doufám, že Vám mé odpovědi alespoň trochu k něčemu budou, i když jsem moc informací poskytnout nemohla.

J: Určitě. Ještě jednou mnohokrát děkuji.

Příloha 11 – Transkripce strukturovaného rozhovoru s ředitelkou výzkumného místa E (německy)

STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR S ŘEDITELKOU VÝZKUMNÉHO MÍSTA E (RAKOUSKO) – TRANSKRIPT NĚMECKY

Datum a čas konání rozhovoru: 14. 11. 2024, 15:00

Místo realizace: ředitelna výzkumného místa E

Účastníci: Nikola Meryová – výzkumník (NM), ředitelka výzkumného místa E – Rakousko (ŘER)

Úvod – žádost o svolení s nahráváním, představení diplomové práce a způsobu výzkumu

NM: Zuerst würde ich gerne wissen, wie funktioniert in Ihrem Kindergarten das System der Einführung neuer Lehrkräfte.

ŘER: Bei uns gibt es eine klar definierte Organisationsstruktur. Die bewährteste Methode ist, einer neuen Kollegin einen sogenannten "Buddy" zur Seite zu stellen.

NM: Einen „Buddy“?

ŘER: Ja, das heißt, eine erfahrene Kollegin aus dem jeweiligen Fachbereich steht während der ersten Zeit unterstützend als Ansprechperson zur Verfügung.

NM: Verstehe, so etwas wie Mentor ... Und nach welchen Kriterien wählen Sie die „Buddys“ aus?

ŘER: Es ist eine Kombination. Die Berufserfahrung ist natürlich entscheidend, aber auch persönliche Eigenschaften spielen eine große Rolle. Außerdem sind gute Deutschkenntnisse ein Muss.

NM: Haben Sie dazu auch eine Methodik oder einen Zeitplan? Ob ja, haben Sie das System im Laufe der Jahre verändert?

ŘER: Im Grunde genommen ja, wir haben einen Rahmenplan. Der wird aber je nach Bedarf und je nach konkretem Arbeitsbereich angepasst. Wir mussten es etwas anpassen, da sich die Anforderungen geändert haben aber die grundlegenden Prinzipien sind gleichgeblieben – eine Mischung aus Bewährtem und Neuem.

NM: Super, danke. Meine andere Frage ist wie lösen Sie den finanziellen Aspekt?

ŘER: Zum Glück werden wir hier von der Stadt Wels unterstützt. Sie stellt uns die nötigen finanziellen Mittel zur Verfügung, damit wir das System aufrechterhalten können.

NM: Das ist bestimmt eine große Hilfe.

ŘER: Ja, genau.

NM: Ich habe noch eine Frage an Sie. Wo sehen Sie die größten Schwierigkeiten für neue Lehrkräfte?

ŘER: Das ist eine schwierige Frage, weil es mehrere Probleme gibt. Die Ausbildung von Elementarpädagoginnen und Elementarpädagogen ist hier in Österreich sehr praktisch, aber es gibt auch Sachen, die nur in der Praxis getestet werden können. Eines der größten Probleme ist die immer kompliziertere Kommunikation mit den Eltern. Die Eltern haben sehr hohe Erwartungen an unsere Bildungseinrichtung. Es ist oft schwierig, ihnen alles zu erklären und eine gemeinsame Basis zu finden ...

NM: Ja, verstehe.

ŘER: Ein großes Problem ist auch die steigende Anzahl von Kindern mit besonderen Bedürfnissen. Es gibt zu wenige Plätze für diese Kinder, und die Pädagogen sind dadurch oft überfordert. Und ein weiteres großes Thema ist die Gruppengröße. Wir haben Gruppen mit 23 bis 25 Kindern, was einfach zu viel ist. Für eine pädagogische Fachkraft und eine Assistentkraft ist das kaum zu bewältigen. Dazu kommt der Lärm und der damit verbundene Stress – für viele Kolleginnen ist das sehr belastend.

NM: Das verstehe ich. (haha) Vielen Dank für Ihre Antworten. Ich denke, Sie haben mir viele wertvolle Informationen gegeben.

ŘER: Sehr gerne.

Příloha 12 – Transkripce strukturovaného rozhovoru s ředitelkou výzkumného místa E (český překlad)

STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR S ŘEDITELKOU VÝZKUMNÉHO MÍSTA E (RAKOUSKO) – TRANSKRIPT (ČESKÝ PŘEKLAD)

Datum a čas konání rozhovoru: 14. 11. 2024, 15:00

Místo realizace: ředitelna výzkumného místa E

Účastníci: Nikola Meryová – výzkumník (NM), ředitelka výzkumného místa E – Rakousko (ŘER)

Úvod – žádost o svolení s nahráváním, představení diplomové práce a způsobu výzkumu

NM: Nejprve bych ráda věděla, jak funguje ve Vaší školce systém uvádění nových učitelů.

ŘER: U nás máme jasně definovanou organizační strukturu. Co se nejvíce osvědčilo, je přidělit nové kolegyni takzvaného "Buddyho".

NM: „Buddyho“?

ŘER: Ano, to znamená, že zkušenější kolegyně z dané oblasti je jí během prvního období k dispozici jako podpora a kontaktní osoba.

NM: Rozumím, takže něco jako mentor / uvádějící učitel ... A na základě jakých kritérií toho „Buddyho“ volíte?

ŘER: Je to kombinace pracovní zkušeností, které jsou samozřejmě klíčové, ale důležité jsou také osobnostní rysy. A také je zásadní, aby měl mentor dobré znalosti němčiny.

NM: Máte k tomu nějakou metodiku nebo časový plán? Pokud ano, měníte ho nějakým způsobem v průběhu roku?

ŘER: V podstatě ano, máme základní rámec. Ten se ale přizpůsobuje podle potřeby a také podle konkrétní pracovní pozice. Museli jsme ho trochu přizpůsobit, protože požadavky se mění, ale základní principy zůstávají stejné – taková kombinace osvědčeného a nového.

NM: Super, děkuji. Moje další otázka je, jak řešíte finanční aspekt?

ŘER: Naštěstí nás v tomto ohledu podporuje město Wels. Poskytují nám finanční prostředky, takže můžeme tento systém udržovat.

NM: To je určitě velká výhoda.

ŘER: Ano, přesně tak.

NM: Mám na Vás ještě jednu otázku. V čem vidíte největší problematické oblasti pro začínající učitelky?

ŘER: To je těžká otázka, protože těch problémů je víc. Vzdělání předškolních učitelů v Rakousku je hodně praktické, ale jsou věci, které lze vyzkoušet až v praxi. Asi největší problém je stále složitější komunikace s rodiči. Rodiče mají velmi vysoké očekávání vůči naší instituci. Někdy je těžké jim vše vysvětlit a najít s nimi společnou řeč ...

NM: Ano, chápu.

ŘER: Velkým problémem je také narůstající počet dětí se speciálními potřebami. Míst pro ně je málo a pedagogové jsou často přetížení. A dalším velkým tématem je velikost dětské skupiny. Máme 23 až 25 dětí ve skupině, což je opravdu hodně. Na jednu pedagogickou pracovníci a jednu asistentku je to zkrátka příliš. K tomu přidejte hluk a stres – pro mnoho kolegyň je to už na hraně zvládnutelnosti.

NM: Tak to chápu. (haha) Můžu Vám děkovat za Vaše odpovědi. Myslím, že jste mi dala mnoho užitečných informací.

ŘER: Rádo se stalo.

ZÁZNAM O NÁSLECHU

Cíl hospitace: získání představy o odpoledním odpočinku starších dětí, zhodnocení prvního roku v roli začínající učitelky a metodická příprava (podpora) pro následující školní rok

Jméno třídní učitelky: [REDAKCE]

Datum: [REDAKCE]

Třída: [REDAKCE]

Věkové skupina: 4-5leté děti

Počet přítomných dětí: 14

Sledované činnosti: odpolední vzdělávací blok a pobyt venku

Integrovaný blok: Jarní probuzení

Tematický celek: Koukni, co já dovedu

Podtéma: Sportovní hry pro všechny dny

Průběh činnosti:

Děti si po obědě samy sklízí nádobí a uklízí místo u stolečku. Pozorují zvýšenou schopnost sebeobsluhy u starších dětí v porovnání s mladšími dětmi ze třídy Věž. Děti se samy začínají převlékat do pyžámek, navštěvují toaletu a chystají se k odpolednímu odpočinku na lehátkách bez upozornění paní učitelky a opakování pravidel, která jsou již osvojena. Při četbě pohádky na pokračování z knihy Medovníček na cestách jsou děti ukázněné a klidné a naslouchají příběhu. Po přečtení pohádky se některé děti ukládají ke spánku a některé děti dále poslouchají audio pohádku Kouzelné jablko. Pro starší děti je zde nabídka prohlížení knih a časopisů s upozorněním na pravidla při listování knihami s ohledem na spící kamarády.

Během odpočinku dětí byl prostor pro metodickou podporu v oblasti tematické přípravy na následující školní rok a zhodnocení aktuálního školního roku. S [REDAKCE] učitelkou, jsme vedly [REDAKCE] při kterém jsme vyznaly z vlastní sebereflexe a sebehodnocení a dávaly jsme velký důraz na rozvoj a motivaci, která je důležitá pro další [REDAKCE]. Z mé strany jsem předložila návrhy, jak do budoucna usnadnit počátky začínajícím učitelkám a co mně scházelo při nástupu do zaměstnání. Ze strany uvádějící paní učitelky jsem získala cenné rady do následujícího školního roku týkající se především organizace a [REDAKCE]. Paní učitelka má výchovně vzdělávací činnosti velmi pěkně organizačně zvládnuté a zároveň je i viditelná praxe a oborová znalost. Pravidla třídy dokáže dětem aktuálně připomínat vlídnou důsledností, díky nimž vládne ve třídě klidná až relaxačně uvolněná bezstarostná atmosféra.

Vzhledem k příznivému počasí je uskutečněn pobyt venku na Velké zahradě. Děti mají širokou nabídku nejrůznějších aktivit, ale je zde velký prostor především pro volnou hru, jako např. stavění mostů a kopců na pískovišti, hry s auty, konstruktivní hry s přírodninami, stavby ze dřeva a domečků z přírodnin, námětové hry v domečcích a na kuchařky (vaření z přírodnin), pohybové činnosti (běh po nerovnoměrném terénu, míčové hry). Paní učitelka má nad dětmi nepřetržitý dozor a dbá na jejich bezpečnost, ale i bezpečnost dětí z okolních tříd, scházejících se taktéž na Velké zahradě při odpoledním pobytu venku. Komunikace s rodiči byla ze strany paní učitelky přiměřená a odpovídala věcně na dotazy rodičů týkající se především organizačních věcí.

Organizace vzdělávání a užití metody:

Vzdělávání bylo dobře organizačně promyšleno a realizováno.

Vzdělávání bylo individualizované, vycházelo z individuálních možností, schopností a zájmů dětí.

Děti měly dostatek prostoru a vhodné vzdělávací nabídky pro rozvoj tvořivosti.

Dostatečný prostor pro spontánní činnosti.

Pedagog podporoval rozvoj divergentního myšlení – hledání různých řešení problémů a situací.

Pedagog vytvářel příležitosti pro komunikaci mezi dětmi.

Pedagog dobře koordinovat svou činnost s dalšími pracovníky (provozními zaměstnanci a pedagogickými kolegy).

Děti:

Mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a pedagogem panovala příjemná atmosféra.

Téměř všechny děti byly vzdělávací nabídkou zaujaty.

Během vzdělávání děti mezi sebou spolupracovaly.

Během vzdělávání nebylo žádné dítě pasivní.

Děti vyjadřovaly svoje názory, nápady a myšlenky.

Děti se chovaly podle společně stanovených pravidel soužití.

Záznam v třídní knize:

OČ: prohlížení knih a časopisů, čtení pohádky na pokračování "Medovíček na cestách", poslech audio pohádky "Kouzelné jablko", odpočinek na lehátkách.

PV: Stavby z písku, hry s auty, stavby ze dřeva, stavby domečků z přírodnin, vaření z přírodnin, běh po nerovném terénu, námětové hry na domečcích.

Děti byly poučeny o bezpečnosti v prostorách školy a na zahradě školy – dle osnov poučení. Děti byly poučeny o bezpečném chování při pohybových činnostech.

Příloha 14 – Ukázka protokolu o náslechu

Protokol o náslechu

Instrukce k vyplňování protokolu: Hodnotíte činnost učitelky, ne dětí!! Až na základě aktivity – neaktivity učitelky se vyjadřujete k chování dětí.

Učitelka: [redacted]	Náslech provedla: [redacted]	Třída: [redacted]
Datum: [redacted]	Od – do 8:00 – 11:30	Počet dětí 11
Konkrétní cíl náslechu: [redacted]		
Téma: Podzimní proměny – V polích podzim hospodaří, k večeru se mlha vaří – v lese		
Cíl hospitované činnosti: nabytí vědomostí v oboru rozvoje pohybových dovedností u předškolních dětí		
Obsah hospitované činnosti: (popište činnosti, které jste se zúčastnila) – ranní hry, komunikační kruh, návštěva tělocvičny – pohybová činnost, pobyt venku		
Plánování a příprava na činnost		
Stanovený očekávaný výstup – kompetence	K učení, sociální a personální, komunikativní	
Návaznost na předchozí témata	Ano, téma les	
Vázanost na ŠVP (Témat. celek, podtéma)	Podzimní proměny – V polích podzim hospodaří, k večeru se mlha vaří – v lese	
Vázanost na TVP (ano – ne)	Ano	
Materiální podmínky pro činnost		
Materiály a pomůcky	Demonstrační obrázky zvířat a jejich obydlí, bosu, bedny, kužely, lavička, puzzle, trampolína, karimatky, lupy	
Je připraven dostatek materiálu pro motivaci, ukázkou, názornost	ano	

Přiměřenost činnosti	Přiměřená k věku dětí, předškoláci
Aktivita dětí	Spolupracovali, aktivně se zapojovali
Metody a formy práce s dětmi	Skupinová
Jsou respektovány individuální schopnosti jednotlivých dětí	Ano
Motivace a hodnocení dětí	
Motivace	Život v lese
Hodnocení dětí	Slovní – průběžné, závěrečná reflexe po programu
Interakce, komunikace a klima třídy	
Vztah mezi učitelkou a dětmi	Kladný, vřelý
Komunikace učitelky s dětmi	Vlídná, empatický přístup
Prostor pro sebevyjádření dětí	Dostačující
Atmosféra ve třídě	Přátelská, klidná
	Výběr aktivit, styl komunikace pedagoga s dětmi, vedení pedagoga – sebeobsluha, komunikace, aktivity
Co bych nedělala; dělala jinak	Delší čas venku

Poznámky:

(Zde v bodech nebo celých větách zhodnoťte hospitovanou hodinu. Nezapomeňte se vyjádřit k tomu, co vás zaujalo, co se vám líbilo (zdůvodněte) a co nového inspirovalo pro vaši činnost s dětmi. Rovněž se vyjádřete k tomu, co byste udělali jinak (zdůvodněte), co se vám nelíbilo, nezaujalo vás...

Zaujalo:

- Empatický přístup pedagoga k dětem
- Individuální přístup

- Výběr činností
- Plynulost přechodů mezi aktivitami
- Schopnost motivace dětí skoro k 100% aktivitě a spolupráce dětí

Udělal bych jinak:

- Krátký pobyt venku (hezké počasí)

Stručný komentář hospitované učitelky

Souhlasím si připomínkami a souhlasím s připomínkou o délce pobytu venku.

Podpis obou učitelek:

Příloha 15 – Ukázka záznamu o metodické podpoře

METODICKÁ PODPORA KOLEGYŇ ZE DNE: [REDAKCE]

Učitelka: [REDAKCE]

Třída: [REDAKCE]

Věková skupina: 5-6 leté děti

Počet přítomných dětí: 13 dětí

Cíl hospitace:

Smysluplnost a provázanost činností, vedoucích k získávání potřebných kompetencí u dětí. Výchozí bude znalost ŠVP, RVP, kontrola třídní dokumentace (TVP, třídní kniha, individuální plány a hodnocení dětí).

Sledované činnosti: dopolední blok – ranní činnosti, pohybová chvilka, didakticky zacílená činnost

INTEGROVANÝ BLOK: JARNÍ PROBOUZENÍ

TÉMATICKÝ OKRUH: KOUKNI CO JÁ DOVEDU

TÝDENNÍ TÉMA: OVOCE A ZELENINA, VITAMINY, TY JSOU PRIMA!

KOMPETENCE A CÍLE:

- DÍTĚ ROZVÍJÍ SVOU PAMĚŤ A ZNALOSTI ZELENINY

- DÍTĚ JE SCHOPNÉ SPOJIT ČÁSTI DO CELKU

- DÍTĚ JE SCHOPNÉ PRACOVAT VE SKUPINĚ NA SPOLEČNÉM ÚKOLU, ZAUJÍMÁ RŮZNÉ ROLE VE SKUPINĚ

- DÍTĚ SI OSVOJUJE ČTENÁŘSKÉ STRATEGIE

Průběh činnosti + poznámky + doporučení

POPIS SKUPINY: 13 dětí v rozmezí 5-6 let,

STRUKTURA DOPOLEDNE:

Ranní hry:

Atmosféra byla přátelská, paní učitelka se s dětmi individuálně přivítala. Každé dítě si při příchodu dalo svou značku zda jde po obědě, nebo po spaní.

Organizace činnosti:

- Na stolečku připraveny zažehlovací korálky – tvoření obrázků z korálků, které potom paní učitelka zažehlí žehličkou
- Kreslení pastelkami u stolečku

Volná hra dětí

- Stavění z lega, z dřevěných kostek, z molitanových žinčenek „bunkry“
- Během ranních her vládne pohodová atmosféra, děti spolu komunikují v přátelském duchu
- Paní učitelka upozornila na pitný režim a hygienu před ranním kruhem – děti samostatně si nalévaly pítí

Doporučení:

[REDAKCE] bych umístil žehličku do nějakého učitelského koutku – zažehlovat na bezpečnějším místě

Úklid:

- děti jsou upozorněni že se otáčí přesýpací hodiny na 5 minut, jakmile se písek dosype, tak se začne uklízet

- děti reagují na vypršení /přesýpání písku v hodinách a začínají uklízet hračky na své místo

- Paní učitelka upozornila na pitný režim a hygienu před ranním kruhem – děti si samostatně nalévaly pítí

Doporučení:

Žádné doporučení, děti velmi samostatné

Aktivity v kruhu:

- děti si samy sedají do kroužku, děti mají zautomatizované činnosti a ví co musí udělat než si sednou do kroužku - sundat bačkůrky
- Děti se mezi sebou chovají přátelsky
- Paní učitelka se s dětmi přivítá společným pozdravením
- pak paní učitelka jmenuje jedno dítě, které dojde pro pytlíček s kartičkami dnů, počasí, číslicemi, ročním obdobím a měsíci
- pak se paní učitelka ptá jmenovitě děti, co je za den – čtvrtek,
- paní učitelka se zeptá dětí, jak poznáme napsaný čtvrtek – děti odpovídají, že je to jako C, ale s háčkem
- jedno určené dítě paní učitelkou hledá daný den a jde ho vyměnit na tabulku, která je na dveřích

- pak se paní učitelka s dětmi zeptá jaký máme měsíc, a dále se paní učitelka ptá jaké roční období teď máme
- pak se paní učitelka děti ptá, jaké máme počasí - podle toho děti dají obrázek
- paní učitelka rekne dětem at ji pomůžou najít části obrázků a ty dávají na hromádku podle barevných teček
- pak paní učitelka řekne dětem, že taďy po třídě poschovávala části obrázků – každá část obrázků je označena barvou (červenou, žlutou, zelenou tečkou)
- děti hledají po celé třídě, dbají na to, aby když odcházejí z koberce měly bačkory
- pak všichni společně si hromádky rozloží a paní učitelka vyvolává jednotlivé děti a ptá se: „V které hromádce je víc?“ – děti ukáží v které je víc kartiček, pak se paní učitelka zeptá: „O kolik?“- děti odpovídají správně
- paní učitelka posleze děti rozdělí do tří skupin po 4 dětech, každá skupinka si vezme jednu hromádku, jedné barvy a zkouší složit obrázek
- děti činnost baví, jsou zaujaté
- pak paní učitelka obchází děti a ptá se po skupinkách, co složily – Jedna skupinka složila brokolici, paní učitelka se děti ptá co o ní mohou říct – děti odpovídají, že je zelená a že je košťálová☺ paní učitelka položí dětem doplňující otázku: „ Proč košťálová?“- děti odpovídají, protože vypadá jako koště☺
- druhá skupinka složila rajče, paní učitelka položí dětem tu samou otázku jako předchozí skupince, děti odpovídají červené a že je to plodová zelenina, protože jíme plody☺
- třetí skupinka složila petržel, opět paní učitelka položila ty samé otázky jak předchozím skupinkám, děti odpovídají, že je bílý a že je to kořenová zelenina, protože jíme to co je v zemi a paní učitelka to doplnila doplňující otázkou: „ Jak se říká tomu co roste nad zemí petržele?“ – paní učitelka dětem napoví začáteční písmeno a pak už děti odpovídají, že nař
- pak si paní učitelka s dětmi zahrála PH Zeleninový salát: - paní učitelka dětem řekne pravidla: „Každý z vás si děti bude v hlavě myslet nějakou zeleninu, pak se zeptám kdo jaká zelenina je a ty danné zeleniny se vymění místa=zamíchá se salát, děti sedí v kruhu.“
- Pak paní učitelka jmenuje jednotlivé zeleniny – ty , co si myslely dannou zeleninu např. mrkev =tak všechny mrkve se zvednou a vymění si místa, hezky vyřešeno, že když je jen jeden zástupce zeleniny, tak se zatočí na místě
- Paní učitelka davá i chyták – jahoda, děti řeknou že ta tam nepatří, pak se paní učitelka děti zeptá proč jahoda nepatří do salátu, protože je to ovoce
- Paní učitelka děti pochválí, a pak se děti zeptá proč jíme zeleninu – společně si s dětmi zopakují důležitost zeleniny v jídle – obsahuje vitamíny, které pomáhají v boji s bacilama a my si teď zahrajeme na „Bacil a vitamín“: - děti tuto hru podle jejich pozitivních reakcí znají

Doporučení:

Žádné jsme neshledala

Pohybová aktivita:

Motivace: Paní učitelka děti pochválí, a pak se děti zeptá proč jíme zeleninu – společně si s dětmi zopakují důležitost zeleniny v jídle – obsahuje vitamíny, které pomáhají v boji s bacilama a my si teď zahrajeme na „Bacil a vitamín“:

Organizace: hromadná, na svých místech při zdravotních cvičích

Pomůcky: míče

Rušná část:

- pohybová hra „Bacil a vitamín“: - děti utvoří kruh=tělo a uprostřed kruhu je 1 dítě = bacil a říká : „ Já jsem bacil, to se mám. Nemoc v těle udělám!“ a jedno dítě je mimo kruh= vitamín a říká po bacilu: „Já vitamín hodný pán, tělo do pořádku dám!“, pak vyběhne bacil ven z těla a vitamín chytá bacila
- děti hra baví, paní učitelka si umí získat pozornost dětí

Dala bych rychlejší činnost, kde by se většina dětí pohybovala, třeba reakce na klavír a jeho rytmus – pak následně reakce na smluvený signál stop apod. A tuto hru bych dala na závěr pohybové činnosti

Zdravotní část:

Motivace: míč= rajče

- mírný stoj rozkročný, ruce vzpažit s uchopeným míčem v ruce, pak výpon na špičky se vzpažením
- mírný stoj rozkročný, ruce předpažit míč předat do jedné ruky a následně obě ruce upažit
- mírný stoj rozkročný, hluboký předklon s válením míče po jedné noze, pak po druhé noze

- sed rozkročný, úklon s předpažením s míčem v dlaních k jedné noze a její špičce -s následným válením ke špičce pak zpět, následně na druhou nohu
- sed skrčmo = motýlek chodidla k sobě , míč uprostřed před sebou, rovná záda, dlaně rukou na kolenou
- paní učitelka hezky usměrňuje chování dětí během zdravotních cviků, upozornění na bezpečný rozestup, a průběžně upravuje rovná záda

Doporučila bych zdravotní ciky opakovat 5 krát až 8 krát, doporučila bych zařadit zdravotní cvik na posílení břišních svalů

Pohybová hra:

- nebvla

Doporučila bych na závěr relaxaci s míčem – houpání míče na břišku, či podávání míče v kruhu, či nad hlavou v zástupu za sebou apod, nebo nějakou jinou hru na závěr.

Svačina:

- pak děti odcházejí na osobní hygienu, paní učitelka upozorňuje na bezpečnost dětí v umývárně
- kdo má umyté ruce jde si sednout ke stolečku, jakmile všechny děti sedí u stolečku, tak paní učitelka začne děti vyvolávat podle začátečního písmena, které si jdou pro svačinku a pití
- paní učitelka hezky usměrňuje pohyb dětí, ty děti , které již mají svačinku čekají na ostatní děti – pak si všichni pojejí a jí v tichosti
- svačina probíhá v klidném prostředí
- děti, které jsou po svačince si hrají u stolečku s korálky, na koberec s hrou double, stavění lega a bunkru
- paní učitelka empaticky řeší konflikty/nedorozumění s dětmi, které se konflikt týká

Doporučení:

Žádné doporučení jsem neshledala

Didakticky zacilená činnost: Literárně jazyková, předmatematická

Motivace: kniha Koko a příběh kuřátka

Pomůcky: kniha Koko a Kiki, 3 čtenářské kostky s obrázky 4 obrázky související s přečteným příběhem

Organizace: hromadná, skupinová

- paní učitelka požádá děti, aby si sedly pohodlně do kruhu, paní učitelka vyzve jedno dítě, které dojde pro pytlíček s kostkami – dané dítě ví, kde jsou uloženy a donese je
- paní učitelka dětem ukáže knížku, zeptá se dětí: „Co vidí na obrázku?“
- pak poprosí jedno dítě ať hodí první kostkou, padne obrázek ke kterému se vztahuje určitá otázka-děti na ni odpovídají a pak paní učitelka čte příběh o slepičce a kohoutkovi, kterému se vyklubalo kuřátko
- průběžně během čtení se paní učitelka dětem pokládá otázky související s přečteným obsahem
- paní učitelka během čtení se pozastavuje a ptá se dětí na neznáma slova, zda ví co to je a posléze to dětem vysvětluje a následně se děti ptá jak by se kuřátko jmenovalo – vyberou se dvě jména o kterých se hlasuje
- paní učitelka spočítá kolik je zvednutých rukou pro první jméno, pak kolik rukou je zvednutých pro druhé jméno, na závěr paní učitelka vyhodnotí, které jméno vyhrálo
- při následujícím čtení paní učitelka používá jméno kuřátka na kterém se domluvily děti, že to bude KIKI
- paní učitelka to někdy plete, ale nevadí dětem toho nevšímají, jen po upozornění někdy
- paní učitelka čte příběh, jak se kuřátko vydalo za plot i přesto, že maminka slepice, mu říkala, že za plot nemůže . Nakonec kuřátko se za plot vydalo a tam potkalo brokolici, která mu začala vykládat o zelenině co roste u nich. Posléze se začalo stmívat a kuřátko se vrátilo zpátky domu, ke svému kumíku.
- paní učitelka využívá velmi pěkně zajímavý moment k zamýšlení a domýšlení dětí, jak se kuřátko cítilo, když se dostalo za plot, jak asi vypadalo – vyzve některé děti k dramatickému ztvárnění pocitů kuřátka
- většina dětí je zaujatá oca tři děti ztrácí pozornost po delší době předčítání
- na závěr si paní učitelka s dětmi společně převede celý přečtený příběh
- paní učitelka děti rozdělí do čtyř skupin a poté jim rozdá 4 obrázky související s příběhem
- úkolem dětí ve skupinkách je poskládat obrázky, tak jak šel příběh, jak to začalo – co bylo první, co pak, co pak a co nakonec
- paní učitelka děti motivuje ke vzájemné spolupráci, domluvě, upozorní děti, že jsou tam dva obrázky velmi podobné, ale v něčem se liší
- kontrola správného provedení probíhá tak, že každá skupinka má zvednout obrázek, který si myslí, že byl první- společně si řeknou co je na něm a proč
- kdo to má špatně může si to hned podle popisu opravit a zvednout ten správný, pak všechny skupiny mají zvednout druhý opět s následným společným popisem a tak to jde k dalším
- na závěr se paní učitelka zeptá, které dva obrázky jsou si velmi podobné a v čem se liší
- paní učitelka děti pochválí, činnost děti bavilo

Doporučila bych klidně využít postřeh dětí při hlídání jména kuřátka co vymyslely děti a zda to paní učitelka čte správně. Doporučila bych čtení příběhu rozdělit na dvě části a mezitím zařadit krátké pohybové ztvárnění zahrádky – něco jako zeleninový salát při ranním kruhu.

Znalost RVP, ŠVP

Paní učitelka v souladu s RVP A ŠVP tvoří TVP a dle individuálních potřeb dětí jej upravuje, aktualizuje. Menší nedostatky byly vysvětleny a probrány hned dle dotazů paní učitelky na místě, především tykající se evaluace

Třídní dokumentace (třídní kniha, TVP)

V souladu s individuálními potřebami dětí ve třídě , výchovně vzdělávací činnosti byly pestré a děti zaujaly

Individuální plány a hodnocení dětí

Paní učitelka má k dětem vstřícný, přátelský přístup, konflikty mezi dětmi řeší empaticky. Atmosféra ve třídě byla po celou dobu pohodová. Hlasový projev paní učitelky je klidný, ale paní učitelka s ním umí velmi pěkně pracovat při práci s knihou- předčítání příběhu. Velmi oceňuji, že paní učitelka se snaží výchovně vzdělávací činnosti propojovat s tématem po celý týden. Výchovně vzdělávací činnosti jsou plánovány s ohledem na individuální potřeby dětí a směřují k rozvoji kompetencí a očekávaných výstupů z jednotlivých RVP PV.